

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 31. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 150/2011, 153/2013, 119/2014), a u svezi s člankom 256. stavkom 3. Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine, broj 80/2013, 78/2015), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2016. godine donijela

ZAKLJUČAK

Prihvaća se Godišnje izvješće o radu inspekcije zaštite okoliša za 2015. godinu, u tekstu koji je Vladi Republike Hrvatske dostavilo Ministarstvo zaštite okoliša i prirode aktom KLASA: 351-02/16-20/182, URBROJ: 517-08-16-7 od 19. srpnja 2016. godine.

KLASA:
URBROJ:

Zagreb, __. srpnja 2016.

PREDSJEDNIK

Tihomir Orešković

Obrazloženje

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, inspekcija zaštite okoliša je temeljem odredbe članka 256. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine broj 80/2013, 153/2013, 78/2015) izradila Godišnje izvješće o radu inspekcije zaštite okoliša za 2015. godinu (u daljnjem tekstu: Izvješće).

Sukladno odredbi članka 256. stavka 3. Zakona o zaštiti okoliša, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode Izvješće dostavlja Vladi Republike Hrvatske.

Izvješće se sastoji od sedam cjelina i obuhvaća podatke i informacije o provedbi plana i programa rada, podatke i informacije o poduzetim mjerama radi primjene propisa iz nadležnosti Ministarstva zaštite okoliša i prirode, zajedničko izvješće o provedenim koordiniranim inspekcijskim nadzorima i drugim aktivnostima u okviru suradnje s drugim inspekcijama u području okoliša te prijedloge za unapređenje inspekcijskog nadzora u području okoliša i stanja zaštite okoliša odnosno sadrži elemente propisane odredbom članka 256. stavka 2. Zakona o zaštiti okoliša.

Slijedom navedenog, Vlada Republike Hrvatske prihvaća Godišnje izvješće o radu inspekcije zaštite okoliša za 2015. godinu.

**Ministarstvo zaštite okoliša i prirode
Uprava za inspekcijske poslove**

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU
INSPEKCIJE ZAŠTITE OKOLIŠA
za 2015. godinu**

Zagreb, srpanj 2016.

Sadržaj	stranica
1. UVOD	3
2. OPĆI PODACI O INSPEKCIJI ZAŠTITE OKOLIŠA	3
2.1. Nadležnost	3
2.2. Ciljevi i prioriteti	4
2.3. Struktura	5
2.4. Administrativni kapaciteti	7
3. PLAN I PROGRAMA RADA U 2015. GODINI	7
3.1. Planirani inspekcijski nadzori	8
3.2. Neplanirani inspekcijski nadzori	9
3.3. Unaprjeđenje rada i suradnja inspekcije	9
3.3.1. Suradnja s drugim tijelima državne uprave	9
3.3.2. Međunarodna suradnja	10
4. PROVEDBA PLANA I PROGRAMA RADA	10
4.1. Planirani inspekcijski nadzori	10
4.1.1. Nadzor ovlaštenika za gospodarenje otpadom – opasni otpad i posebne kategorije otpada	10
4.1.2. Odlagališta otpada	13
4.1.3. Prekogranični promet otpada	16
4.1.4. Nadzor gradova vezano za izradu i provedbu plana gospodarenja otpadom te izvršenja obveza iz članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom	17
4.1.5. Nadzor postupanja s tvarima koje oštećuju ozonski sloj	19
Primjer dobre prakse: Zamjena R22 u rashladnom sustavu HNK Split	19
4.1.6. Nadzor prodavatelja EE opreme	22
4.1.7. Nadzor objekata MORH-a	23
4.1.8. Nadzor provedbe sanacijskih programa	24
4.2. Neplanirani inspekcijski nadzori	27
4.2.1. Nadzori po predstavkama (prijavama)	27
Nadzor lokacije TOZ Zagreb	28
4.2.2. Izvanredni događaji	28
4.3. Unaprjeđenje rada i suradnja inspekcije	30
4.3.1. Godišnji sastanak inspektora zaštite okoliša	30
4.3.2. Stručno osposobljavanje kroz programe izobrazbe	34
4.3.3. Suradnja s drugim tijelima državne uprave	35
Primjer dobre prakse: otkrivanje počinitelja kaznenog djela – bačve s opasnim otpadom odbačene u okoliš na području Karlovačke županije	37
4.3.4. Međunarodna suradnja	39
4.4. Pokazatelji provedbe plana i programa	41
4.4.1. Pokazatelji o postupanju inspekcije zaštite okoliša	41
4.4.2. Ocjena rezultata inspekcijskih nadzora	44

ZAJEDNIČKO IZVJEŠĆE O PROVEDENIM KOORDINIRANIM	
5. INSPEKCIJSKIM NADZORIMA U OKVIRU MEĐUSOBNE SURADNJE S DRUGIM INSPEKCIJAMA U PODRUČJU OKOLIŠA	44
<hr/>	
6. OCJENA PRIMJENE PROPISA O ZAŠTITI OKOLIŠA	53
6.1. Zakon o zaštiti okoliša	53
6.2. Zakon o zaštiti zraka	53
6.3. Zakon o održivom gospodarenju otpadom	54
6.4. Zakon o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja	54
6.5. Zakon o zaštiti prirode	54
6.6. Zakon o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	54
<hr/>	
7. PRIJEDLOZI ZA UNAPRJEĐENJE RADA	54

POPIS KRATICA

IZO	inspekcija zaštite okoliša
FZOEU	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
HAOP	Hrvatska agencija za okoliš i prirodu
JLS	jedinice lokalne samouprave
MZOIP	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode
RD	reciklažna dvorišta
PGO	plan gospodarenja otpadom
TOOS	tvori koje oštećuju ozonski sloj
UIP	Uprava za inspekcijske poslove MZOIP

1. UVOD

Godišnje izvješće o radu inspekcije zaštite okoliša izrađeno je temeljem odredbe članka 256. Zakona o zaštiti okoliša (NN, br. 80/13, 153/13, 78/15). Izvješće se sastoji od sedam cjelina i obuhvaća podatke i informacije o provedbi plana i programa rada, podatke i informacije o poduzetim mjerama radi primjene propisa iz nadležnosti MZOIP, zajedničko izvješće o provedenim koordiniranim inspekcijskim nadzorima i drugim aktivnostima u okviru suradnje s drugim inspekcijama u području okoliša te prijedloge za unapređenje inspekcijskog nadzora u području okoliša i stanja zaštite okoliša.

Izvješće daje pregled ustroja i organizacije IZO s opisom ljudskih resursa, obuhvaća provedbu godišnjeg plana rada s pokazateljima o primjeni propisa o zaštiti okoliša i sankcijama za njihovo nepoštivanje te suradnju inspekcije.

U Izvješću se prati provedba aktivnosti koje je IZO provodila u međunarodnoj suradnji kao i suradnji sa svim drugim tijelima koja u okviru svojih nadležnosti sudjeluju u sustavnoj primjeni i provođenju propisa o zaštiti okoliša. Također je dana velika pozornost vlastitim aktivnostima na unapređenju znanja inspektora i razmjeni iskustava, razvitku alata za planiranje, provođenje i izvještavanje o inspekcijskim aktivnostima.

2. OPĆI PODACI O INSPEKCIJI ZAŠTITE OKOLIŠA

2.1. Nadležnost

IZO obavlja inspekcijski nadzor pravnih i fizičkih osoba u cilju kontrole primjene odredbi Zakona o zaštiti okoliša, Zakona o zaštiti zraka (NN, br. 130/11, 47/14), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN, br. 94/13), Zakona o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja (NN, br. 114/11) i Zakona o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (NN, br. 107/03, 144/12) te cca 100 propisa donesenih na temelju tih zakona kojima se reguliraju opća pitanja zaštite okoliša, zaštita zraka, postupanje s otpadom te zaštita od svjetlosnog onečišćenja. Također nadzire i uredbe EU kojima se reguliraju opća pitanja zaštite okoliša, zaštita zraka i postupanja s otpadom.

Temeljem ovih propisa IZO u okviru svoje nadležnosti nadzire obvezu provođenja mjera iz okolišne dozvole, rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša i rješenja o procjeni utjecaja na okoliš, nadzire izvore emisije onečišćujućih tvari u zrak, kvalitetu zraka i gospodarenje otpadom, poduzima mjere radi uklanjanja negativnih posljedica na okoliš uslijed izvanrednih događaja, nadzire kvalitetu mora za kupanje na plažama, prekogranični promet otpada, postupanje s tvarima koji oštećuju ozonski sloj, provedbu ratificiranih međunarodnih ugovora te drugo u okviru nadležnosti.

Osnovne zadaće IZO su nadzor primjene propisa, sankcioniranje u slučaju povrede propisa i osiguravanje informacija javnosti o svom radu. Slijedom toga, IZO obavlja sljedeće poslove:

Nadzor primjene propisa:

- provodi inspekcijski nadzor vezano za primjenu propisa iz područja zaštite okoliša, održivog gospodarenja otpadom i zaštite zraka,
- sudjeluje u koordiniranim inspekcijskim nadzorima,

- organizira, priprema i izrađuje preporuke za provedbu inspekcijskih nadzora i izvješća,
- koordinira i provodi sustavne tematske inspekcijske nadzore,
- postupa u hitnim slučajevima,
- prati primjenu, predlaže promjene i sudjeluje u izradi propisa iz djelokruga IZO

Sankcioniranje u slučaju povrede propisa:

- rješava u upravnom postupku,
- podnosi optužne prijedloge i kaznene prijave,
- sudjeluje u glavnim raspravama na prekršajnim sudovima u svojstvu svjedoka;
- sudjeluje u istražnim postupcima kaznenih djela temeljem zahtjeva državnog odvjetništva;
- osigurava uvjete za izvršenje inspekcijskih rješenja i priprema izvršenja rješenja

Osiguravanje informacija javnosti:

- priprema prijedloge pismena Hrvatskom saboru, Vladi Republike Hrvatske, Uredu Predsjednice Republike Hrvatske, državnom odvjetništvu, pučkoj pravobraniteljici, državnim tijelima, nevladinim udrugama,
- priprema obavijesti službama za informiranje i odgovora na upite građana,
- izrađuje mjesečna/godišnja i druga izvješća te podatke iz svog djelokruga,
- obavlja rad sa strankama.

Ostalo:

- sudjeluje u ostvarivanju suradnje s drugim tijelima državne uprave i JLS, a osobito s drugim inspekcijskim službama,
- sudjeluje u stručnom usavršavanju IZO te sudionika sustava zaštite okoliša,
- sudjeluje u poslovima međunarodne suradnje.

2.2. Ciljevi i prioriteti

Dugoročni strateški ciljevi inspekcijske službe postavljeni su definiranjem jednog od općih ciljeva MZOIP – Zaštititi okoliš, odnosno posebnog cilja – Unaprijediti stanje okoliša provedbom inspekcijskih nadzora. Ispunjavanje tog cilja osigurava se:

- provođenjem koordiniranih i drugih tematskih nadzora,
- naređivanjem i po potrebi izvršavanjem inspekcijskih i drugih mjera u okviru ovlasti,
- edukacijom i treningom te aktivnom ulogom i sudjelovanjem u EU mrežama.

Takva zadaća utemeljena je i na ciljevima svih akata planiranja Republike Hrvatske donesenim u području zaštite okoliša. U okviru strateških ciljeva svake godine određuju se operativni godišnji ciljevi za čitavu službu, koji su osnova za izradu Godišnjeg plana i programa rada na temelju sljedećih prioriteta: djelatnost nadziranog subjekta, rizici i utjecaj na okoliš, dosadašnje udovoljavanje propisanim uvjetima, proizvodni kapacitet, složenost tehnološkog procesa.

Nesporno je da su gospodarenje otpadom i zaštita zraka prioritetna područja djelovanja u okviru nadležnosti IZO, a planiranjem i provedbom sustavnih i koordiniranih inspekcijskih

nadzora doprinosi se povećanju odgovornosti nadziranih osoba u primjeni propisa iz područja zaštite okoliša.

2.3. Struktura

Unutarnje ustrojstvo IZO propisano je Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva zaštite okoliša i prirode (NN, br. 10/14 i 17/15) i Pravilnikom o unutarnjem redu MZOIP iz travnja 2015. godine. U skladu s navedenom uredbom i pravilnikom IZO je svoje aktivnosti provodila u okviru dvaju sektora: Sektora inspekcijskog nadzora zaštite okoliša i Sektora inspekcijskih poslova i unaprjeđenja rada.

Sektor inspekcijskog nadzora zaštite okoliša u okviru mjesno nadležnih ustrojstvenih jedinica obavlja nadzor nad primjenom propisa kojima je uređeno područje industrijskog onečišćenja, utjecaj na okoliš, postupanje s otpadom, onečišćenje zraka iz nepokretnih i difuznih izvora, zaštita ozonskog sloja i klimatskih aktivnosti, provodi nadzor primjene standarda kakvoće okoliša i tehničkih standarda zaštite okoliša, nadzire provedbu mjera zaštite okoliša i obavlja kontrolu stanja okoliša utvrđenih rješenjem o prihvatljivosti zahvata za okoliš, okolišnoj dozvoli, odnosno drugim obvezujućim aktima kojima se određuju uvjeti za rad postrojenja, koordinira rad s drugim tijelima državne uprave nadležnih u području zaštite okoliša na svom području, te drugim ustrojstvenim jedinicama UIP, sudjeluje u pripremi izrade strateških dokumenata MZOIP, sudjeluje u određivanju pokazatelja uspješnosti, utvrđivanja rizika, nadziranja provedbe i izvješćivanja o realizaciji postavljenih ciljeva donesenih strateških planova MZOIP, prati primjenu i osiguravanje izvršavanja zakona i drugih propisa, inicira izmjene i sudjeluje u izradi nacrtu prijedloga propisa iz područja zaštite okoliša, izrađuje prijedloge za godišnja i druga izvješća, planove i programe rada inspekcije, prati primjenu i osiguravanje izvršavanja zakona i drugih propisa i vođenje upravnih postupaka, priprema i podnosi optužne prijedloge i kaznene prijave, predlaže izdavanje propisanih potvrda i suglasnosti iz djelokruga rada IZO, sudjeluje u pripremi naputaka za provedbu inspekcijskih nadzora, sudjeluje u izradi mišljenja i smjernica u vezi s primjenom propisa u odnosu na postupanje inspektora, sudjeluje u pripremi prijedloga mjera za unaprjeđenje rada inspektora, sudjeluje u provedbi stručnih nadzora, sudjeluje u pripremi programa osposobljavanja inspektora tijekom probnog i redovnog rada, sudjeluje u izradi odgovora na upite i predstavke državnih tijela i građana, po potrebi sudjeluje u upravnim nadzorima koje provodi MZOIP, te obavlja i druge poslove u okviru svoga djelokruga.

U Sektoru inspekcijskog nadzora zaštite okoliša ustrojene su slijedeće ustrojstvene jedinice:

6.1.1. Služba inspekcijskog nadzora zaštite okoliša – područna jedinica Zagreb

6.1.2. Služba inspekcijskog nadzora zaštite okoliša – područna jedinica Osijek

6.1.3. Služba inspekcijskog nadzora zaštite okoliša – područna jedinica Šibenik

Sektor inspekcijskih poslova i unaprjeđenja rada obavlja zajedničke stručne poslove koji se odnose na pripremu i provedbu nadzora primjene propisa iz područja zaštite okoliša, zaštite zraka, održivog gospodarenja otpadom i zaštite prirode te propisa kojim se uređuje zaštita od svjetlosnog onečišćenja na teritoriju Republike Hrvatske. Sektor sudjeluje u izradi godišnjih planova rada inspekcije zaštite okoliša i zaštite prirode, razvija metodologiju planiranja inspekcijskih nadzora, sudjeluje u određivanju indikatora rada inspekcije, izrađuje standardne operativne postupke za rad inspektora u provedbi nadzora i izvješćivanja, priprema odgovore na zastupnička pitanja i odgovore na upite temeljem prava na pristup informacijama, postupa

po predstavkama i pritužbama građana te zahtjevima nadležnih tijela za odnose s građanstvom koje su upućene UIP, priprema i provodi koordinirane inspekcijske nadzore s inspektorima tijela državne uprave nadležnih prema posebnim propisima kojima se uređuje nadzor pojedinih sastavnica okoliša i zaštita od utjecaja opterećenja na okoliš, priprema i provodi posebne tematske inspekcijske nadzore određene programima aktivnosti od interesa za Republiku Hrvatsku, inspekcijske nadzore objekata i prostora koji služe za potrebe Ministarstva obrane i Ministarstva unutarnjih poslova, nadzire način korištenja građevina i postrojenja radi utvrđivanja usklađenosti rada i ispunjavanja uvjeta zaštite okoliša određenih posebnim aktom kojim se takvi uvjeti propisuju i postrojenja u kojima su prisutne opasne tvari, priprema i obavlja nadzor provedbe mjera otklanjanja štete u okolišu i sanacije onečišćenog okoliša, priprema i provodi nadzor primjene propisa iz područja održivog gospodarenja otpadom, kontrolira izvršenje propisanih obveza županije, Grada Zagreba, gradova i općina u smislu donošenja i provedbe akcijskih planova i provedbe mjera za smanjivanje emisija onečišćujućih tvari u zrak, priprema i provodi nadzor u vezi s postupanjem s kontroliranim tvarima i fluoriranim stakleničkim plinovima, izdaje propisane potvrde i suglasnosti iz djelokruga rada IZO, dostavlja predstavke na nadležno postupanje drugim tijelima te priprema odgovore na njih, prati primjenu i osiguravanje izvršavanja zakona i drugih propisa, vođenje upravnih postupaka, razvija modele povećanja učinkovitosti u postupanju inspekcija, priprema i podnosi optužne prijedloge i kaznene prijave, priprema i izrađuje prijedloge mjera za unaprjeđenje rada inspektora, organizira i priprema stručne radionice, seminare i druge stručne skupove, provodi stručne nadzore rada inspektora, izrađuje program osposobljavanja inspektora tijekom probnog i redovnog rada, prati probni rad inspektora i u suradnji s nadređenim službenicima predlaže ocjenu probnog rada, izrađuje prijedloge za godišnja i druga izvješća, planove i programa rada inspekcije, koordinira rad s drugim ustrojstvenim jedinicama UIP, u svrhu unaprjeđenja rada inspekcije surađuje s relevantnim inspekcijskim službama Republike Hrvatske i međunarodnim inspekcijskim službama, institucijama i mrežama u području zaštite okoliša i zaštite prirode, posebice onima koje se bave unaprjeđenjem suradnje na području prevencije, otkrivanja, istraživanja i sankcioniranja djela protiv okoliša, predlaže i provodi program edukacije inspektora MZOIP kao i drugih suradnih inspekcija u području okoliša. Sektor sudjeluje u izradi strateških dokumenata MZOIP, sudjeluje u izradi nacrtu prijedloga propisa iz područja zaštite okoliša i zaštite prirode, priprema odgovore na upite državnih tijela i građana, po potrebi sudjeluje u upravnim nadzorima koje provodi MZOIP, te obavlja i druge poslove u okviru svoga djelokruga.

U Sektoru inspekcijskih poslova i unaprjeđenja rada ustrojene su slijedeće ustrojstvene jedinice:

- 6.3.1. Služba inspekcijskih poslova u području industrijskog onečišćenja i utjecaja na okoliš
- 6.3.2. Služba inspekcijskih poslova u području održivog gospodarenja otpadom
- 6.3.3. Služba inspekcijskih poslova u području zaštite zraka, ozonskog sloja i klimatskih aktivnosti
- 6.3.4. Služba zajedničkih inspekcijskih poslova i unaprjeđenja rada inspekcije zaštite okoliša i inspekcije zaštite prirode

2.4. Administrativni kapaciteti

Pravilnikom o unutarnjem redu MZOIP ukupno su sistematizirana 82 radna mjesta s ovlastima obavljanja inspekcijskog nadzora zaštite okoliša, a na dan 31.12.2015. na poslovima inspekcijskog nadzora zaštite okoliša bilo je zaposleno 76 inspektora od kojih je 3 zaposleno u drugoj polovici godine i do isteka probnog roka i polaganja državnog stručnog ispita nisu samostalno obavljali nadzore. Zbog dugotrajnih bolovanja i porodičnih dopusta veći dio godine bilo je odsutno 4 inspektora.

Svi inspektori zaštite okoliša imaju visoki stupanj stručne spreme, odnosno zvanje diplomiranog inženjera/ magistra inženjera ili profesora, 3 su doktora znanosti, 10 je magistra znanosti te po 4 sveučilišna specijalista i magistra. U strukturi prema stručnoj kvalifikaciji prevladavaju diplomirani inženjeri kemijske tehnologije (13), agronomije (12), prehrambene tehnologije (9) i biologije (7), a zastupljeni su i diplomirani inženjeri rudarstva, šumarstva, strojarstva, geotehnike i geologije, biotehnologije, kemije, biologije, doktori veterinarske medicine, profesori biologije, kemije i geografije, a što čini kvalitetnu osnovu za ostvarivanje zadaća i poslova u kontroli primjene zahtjevnih propisa u području okoliša.

Za razliku od pojedinih inspekcijskih tijela koja su opseg svoga nadzora suzila na specijalizirana područja nadležnosti, inspektori zaštite okoliša obavljanjem nadzora pokrivaju mnogobrojnu legislativu iz svoje nadležnosti. Pritom treba naglasiti da inspekcija zaštite okoliša nadzire fizičke i pravne osobe svih djelatnosti, odnosno da svaka pravna i fizička osoba u Republici Hrvatskoj može biti predmet nadzora inspekcije zaštite okoliša. Također, za inspekcijske nadzore postrojenja koja su u djelokrugu Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprječavanje i kontrola onečišćenja) (preinačena) (tekst značajan za EGP) (SL L 334, 17.12.2010.), preneseno u pravni poredak Republike Hrvatske Zakonom o zaštiti okoliša, traže se iznimna opća tehnička znanja, posebna zakonska i upravna znanja, poznavanje referentnih dokumenata o najboljim raspoloživim tehnikama te osobite organizacijske i komunikacijske vještine. Sve ovo pokazuje složenost i zahtjevnost obavljanja inspekcijskih poslova zaštite okoliša.

3. PLAN I PROGRAM RADA U 2015. GODINI

Inspekcijski nadzori u području okoliša provode se sukladno godišnjem planu i programu rada IZO izrađenim temeljem odredbe članka 227. Zakona o zaštiti okoliša. Godišnji plan i program se u cilju obavljanja koordiniranih nadzora usklađuje s godišnjim planovima i programima rada drugih inspekcija.

Plan se temelji na strateškim dokumentima zaštite okoliša, uočenim problemima navedenim u prethodnim godišnjim izvješćima o radu IZO, podacima iz Registra onečišćavanja okoliša, te bazama podataka UIP i ostalih izvora (Hrvatska gospodarska komora, Hrvatska obrtnička komora, Državni zavod za statistiku) na nacionalnoj razini. U određivanju prioriteta za planiranje inspekcijskih nadzora uzimaju se u obzir prije svega rizici i utjecaj na okoliš djelatnosti operatera u odnosu na onečišćenja zraka i proizvodnju otpada, proizvodni kapacitet, složenost tehnološkog procesa, mogući rizik kod upotrebe ili skladištenja opasnih tvari, prethodna usklađenost operatera s odredbama propisa, te potreba provedbe novih propisa.

Polazište za izradu plana rada IZO u 2015. godini bila je Zakonom o zaštiti okoliša propisana obveza provedbe koordiniranih nadzora operatera obveznika okolišne dozvole i operatera koji proizvode ili skladište opasne tvari, kontinuitet provedbe sustavnih nadzora, saznanja o mogućem negativnom utjecaju na okoliš temeljem određenih pokazatelja i/ili subjektivnim razlozima odnosno percepciji javnosti, obveza provedbe kontrole izvršenja rješenja, te obveza stručnog osposobljavanja i unaprjeđenja rada.

Koordinirani inspekcijski nadzori provode se temeljem Zakona o zaštiti okoliša, od strane inspektora zaštite okoliša i drugih inspektora nadležnih temeljem posebnih propisa za pojedine sastavnice i opterećenja okoliša.

Tematskim nadzorima obuhvaćene su pravne i fizičke osobe koje se na području cijele države bave određenom djelatnošću npr. obavljanjem djelatnosti gospodarenja opasnim i neopasnim otpadom, odlaganjem otpada te prekograničnim prometom otpada. Nadzori IZO se detaljnije razrađuju u mjesečnim planovima rada ovisno o temama određenim godišnjim planom rada kao i zahtjevima/pritužbama drugih državnih tijela, nevladinih organizacija i građana.

3.1. Planirani inspekcijski nadzori

Slijedom prethodno navedenog, u 2015. godini planirano je da inspektori zaštite okoliša obave slijedeće nadzore:

- koordinirane nadzore operatera koji podliježu obvezi primjene okolišne dozvole odnosno objedinjenih uvjeta zaštite okoliša, mjera zaštite okoliša određenih u aktu o procjeni utjecaja na okoliš ili primjene Uredbe o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari. Ovi nadzori planirani su prema posebnom programu rada na temelju Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša. U te su nadzore uz inspektore zaštite okoliša uključeni i inspektori nadležni za nadzor primjene propisa kojim se uređuje zaštita voda, zaštita od štetnog djelovanja opasnih kemikalija i buke i zaštita od požara, te ovisno o objektu nadzora i inspektori drugih državnih tijela potpisnika Sporazuma. U 2015. godini planirani su koordinirani nadzori 62 operatera.
- odlagališta otpada u smislu kontrole provedbe njihove sanacije i izvršenja zadaća propisanih programom aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara na oko 300 lokacija,
- županija i gradova vezano za izradu i provođenje plana gospodarenja otpadom te izvršenje obveze iz članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (odvojeno prikupljanje problematičnog otpada, papira, metala, plastike i dr.),
- gradova, općina i komunalnih društava vezano za primjenu Uredbe o komunalnom otpadu,
- postupanja s tvarima koje oštećuju ozonski sloj i obvezom isključivanja halona,
- osoba kojima su izdane dozvole za gospodarenje opasnim otpadom radi utvrđivanja usklađenosti njihovog rada s izdanim dozvolama na 100 lokacija, te prekograničnog prometa otpadom na cestovnim, pomorskim i željezničkim graničnim prijelazima kao i u carinarnicama, a u suradnji s Ministarstvom financija, Carinskom upravom i službenicima Ministarstva unutarnjih poslova,
- osoba ovlaštenih za gospodarenje posebnim kategorijama otpada koje se bave oporabom i/ili recikliranjem otpada (ambalaža, EE otpad, gume, ulja, metal) i prodavatelja EE opreme,

- objekata MORH-a (vojna vježbališta).

U svrhu učinkovite provedbe planiranih aktivnosti za ove su tematske cjeline zaduženi inspektori – koordinatori.

Osim ovih ciljanih nadzora planirano je i obavljanje kontrolnih nadzora na temelju mjera danih na zapisnik ili pokrenutih upravnih postupaka, te nadzor određenih gospodarskih subjekata koji nisu obuhvaćeni tematskim nadzorima.

3.2. Neplanirani inspekcijski nadzori

Osim ciljanih tematskih nadzora planirano je i obavljanje nadzora na temelju podnesaka drugih tijela državne uprave, nevladinih organizacija i građana, u kojima se ukazuje na moguće povrede propisa iz područja okoliša, a koji prema dosadašnjem iskustvu IZO čine 20 - 25% planiranih nadzora.

3.3. Unaprjeđenje rada i suradnja inspekcije

S obzirom na specifičnosti u radu inspektora zaštite okoliš, izuzetno veliki broj propisa koji se primjenjuju u okolišnom zakonodavstvu, kao i na činjenicu da je široki raspon zvanja koja su predviđena kao moguća za obavljanje ovog zanimanja, važno je da se ovi inspektori redovito educiraju i razmjenjuju znanja i iskustva kako bi njihova postupanja bila ujednačena.

U cilju unaprjeđenja rada i stjecanja stručnih znanja u primjeni propisa, planiraju se aktivnosti IZO koje se provode u okviru međunarodnih mreža, a također se planira daljnja suradnja sa ostalim nadležnim tijelima za provedbu propisa iz zaštite okoliša kroz neposrednu razmjenu informacija i iskustva.

UIP u kontroli provedbe propisa planira kontinuiranu suradnju s drugim tijelima državne uprave kroz koordinirane inspekcijske nadzore, inspekcijski nadzor vojnih objekata, inspekcijske nadzore prekograničnog prometa otpadom, pripremu optužnih prijedloga na temelju obavijesti o počinjenom prekršaju dostavljenih od strane Ministarstva unutarnjih poslova, provedbu projekata ECRAN/ECENA i IMPEL te iz programa IPA I. komponente.

Usporedno s time, unutar UIP planiraju se aktivnosti na unapređenju znanja inspektora i razmjeni iskustava, razvitak alata za planiranje, provođenje i izvještavanje o inspekcijskim aktivnostima. Planom rada predviđeno je i unaprjeđenje administrativnih kapaciteta inspekcije organizacijom i provedbom ostalih edukacijskih programa i programa suradnje.

3.3.1. Suradnja s drugim tijelima državne uprave

Kao i svake godine planirana je suradnja s drugim tijelima državne uprave kroz koordinirane inspekcijske nadzore, inspekcijski nadzor vojnih objekata, inspekcijske nadzore prekograničnog prometa otpadom, pripremu i podnošenje optužnih prijedloga na temelju obavijesti o počinjenom prekršaju dostavljenih od strane Ministarstva unutarnjih poslova te kroz provedbu projekata ECRAN/ECENA i IMPEL te projekata iz programa IPA I. komponente, ali i u pojedinačnim slučajevima.

Koordinirani inspekcijski nadzori provode se sukladno Sporazumu o suradnji od 5. lipnja 2008. godine radi nadzora postrojenja za koje je propisana obveza procjene utjecaja na okoliš, postrojenja koja podliježu obvezi ishođenja okolišne dozvole, postrojenja s opasnim tvarima koje mogu uzrokovati nesreće većih razmjera te po potrebi i drugih pravnih i fizičkih osoba

čija je djelatnost od utjecaja na okoliš i zdravlje ljudi. U koordiniranim inspekcijskim nadzorima osim IZO koja ima ulogu koordinatora, ovisno o djelatnosti nadzirane osobe sudjeluju i slijedeće inspekcijske službe u okviru svojih ovlasti: inspektori zaštite prirode, vodopravni inspektori, inspektori zaštite od požara, sanitarni inspektori, poljoprivredni inspektori, elektroenergetski inspektori, inspektori opreme pod tlakom, inspektori rada, veterinarski inspektori, stočarski inspektori i rudarski inspektori. Temeljem sporazuma o suradnji između Državne uprave za zaštitu i spašavanje i MZOIP iz siječnja 2013. godine u koordiniranim nadzorima sudjeluju i inspektori Državne uprave za zaštitu i spašavanje.

Sukladno Sporazumu o provođenju inspekcijskih nadzora od 23. ožujka 2005. sklopljenom između tadašnjeg Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva i Ministarstva obrane dogovorena je suradnja u okviru kojeg IZO obavlja nadzore nad primjenom Zakona o zaštiti okoliša, Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Zakona o zaštiti zraka u vojnim objektima.

3.3.2. Međunarodna suradnja

Za 2015. planirana je provedba twinning light projekta iz IPA I Komponenta 2011 FFRAC programa „Jačanje kapaciteta inspekcije zaštite okoliša i predstavnika nadležnih državnih tijela i drugih institucija za sprečavanje, prepoznavanje, istrage i procesuiranja u slučajevima dijela protiv okoliša“, koji ima za cilj podršku MZOIP u jačanju kapaciteta IZO i drugih ključnih dionika u borbi protiv kaznenih djela protiv okoliša u Republici Hrvatskoj. Cilj projekta je jačanju kapaciteta IZO i drugih dionika u borbi protiv kaznenih djela protiv okoliša.

Planiran je i nastavak sudjelovanja IZO u radu i aktivnostima IMPEL, RENA, INECE i THEMIS mreža, te nastavak suradnje i rad u okviru INTERPOL-ove Radne grupe Sprečavanja kaznenih djela na štetu okoliša, Tehničke radne grupe za SEVESO inspekciju (TWG2), te sudjelovanje u radnim grupama projekata koje se provode u MZOIP i drugim državnim tijelima u Republici Hrvatskoj i imaju cilj unaprjeđenje inspekcijskog postupanja. TAIEX kao instrument pomoći će se i dalje koristiti u svrhu jačanja kapaciteta inspekcije za provedbu okolišnog zakonodavstva.

4. PROVEDBA PLANA I PROGRAMA RADA

4.1. Planirani inspekcijski nadzori

4.1.1. Nadzor ovlaštenika za gospodarenje otpadom – opasni otpad i posebne kategorije otpada

IZO je sukladno planu i programu rada za 2015. godinu provođenjem plana nadzora utvrđivala usklađenost rada pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost gospodarenja opasnim otpadom i nadzor osoba ovlaštenih za gospodarenje posebnim kategorijama otpada oporabom i/ili recikliranjem.

Prema podacima HAOP, koja vodi informacijski sustav gospodarenja otpadom, u lipnju 2015. godine dozvolu za gospodarenje opasnim otpadom, bilo da je riječ o skupljanju, skladištenju, uporabi ili zbrinjavanju otpada, ishodile su 92 pravne i fizičke osobe - obrtnici, a ukupno je bilo 109 važećih dozvola kako je prikazano u tablici 1.

Tablica 1: *Vrsta i broj važećih dozvola za gospodarenje opasnim otpadom*

Vrsta dozvole	Broj dozvola
Gospodarenje opasnim otpadom	109
skupljanje	92
obrada/oporaba	67
termička obrada	18
termička obrada	32
odlaganje	85

Izvor: HAOP, lipanj 2015

Prema podacima HAOP, u Republici Hrvatskoj je u lipnju 2015. godine bilo 127 ovlaštenja/koncesija za gospodarenje posebnim kategorijama otpada (otpadna ambalaža, EE otpad, otpadna vozila, otpadne gume, medicinski otpad), a kako je prikazano u tablici 2.

Tablica 2: *Broj ovlaštenja/koncesija za skupljanje i/ili oporabu/ obradu /zbrinjavanje posebnih kategorija otpada*

Vrsta otpada	Vrsta koncesije	
	sakupljanje	oporaba/ obrada
otpadna ambalaža	40	13
otpadne baterije i akumulatori	5	2
otpadni električni i elektronički uređaji i oprema	3	2
otpadna vozila	6	2
otpadne gume	16	3
otpadna maziva i jestiva ulja	12	7
građevni otpad koji sadrži azbest	16	

Izvor: HAOP, lipanj 2015

U nadzoru IZO je nadzirala usklađenost postupanja ovlaštenika s dozvolom za gospodarenje otpadom, kao i obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom u skladu sa Zakonom o održivom gospodarenju otpadom i provedbenim propisima, vođenje propisane dokumentacije o otpadu i njeno dostavljanje u propisanim rokovima u nadležna tijela.

Tijekom 2015. godine IZO je obavila nadzor 231 pravne ili fizičke osobe - obrtnika koje obavljaju djelatnost gospodarenja otpadom pri čemu je obavljeno 340 nadzora na 261 lokaciji.

Od 261 lokacije osoba ovlaštenih za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom utvrđeno je da se na 18 lokacija više ne obavlja djelatnost gospodarenja otpadom iz slijedećih razloga: dozvola je istekla, a nisu predali zahtjev za izdavanje nove dozvole za gospodarenje otpadom ili je tvrtka proglasila stečaj ili se bavi samo prijevozom, posredništvom ili samo izvozom ili se subjekt nadzora prestao baviti gospodarenjem otpadom.

Na pojedinim lokacijama osobe ovlaštene za gospodarenje otpadom imaju dozvolu za oporabu i opasnog i neopasnog otpada. Određeni broj dozvola izdanih za obradu opasnog otpada obuhvaća samo pripremne radnje za oporabu ili zbrinjavanje. Obrada posebnih

kategorija neopasnog otpada najvećim dijelom odnosi se na postupke kao što su mehanička obrada, prešanje, baliranje otpadnog papira i kartona, mehanička obradu plastike ili metalnog otpada, a te vrste otpada se uglavnom, nakon obavljenih navedenih pripremnih radnji, izvoze.

U nadzorima je uočena i slijedeća problematika vezano za dozvole za gospodarenje otpadom:

- skladištem koje zadovoljava uvjete koriste se dvije i/ili više pravnih osoba koje se bave gospodarenjem otpadom odnosno na nekoliko lokacija u zajedničkom prostoru s otpadom posluju dva ili više ovlaštenika, a što otežava utvrđivanje vlasnika otpada, otežana je provjera ugovora o korištenju / najmu vozila, prostora, opreme i sl.
- neki ovlaštenici i dalje rade temeljem dozvola na temelju Zakona o otpadu i kojima je istekla valjanost. Stranke su sukladno zakonskim rokovima predale zahtjev i potrebnu dokumentaciju za ishodenje dozvole za gospodarenje otpadom temeljem Zakona o održivom gospodarenju otpadom ali još uvijek nisu dobile povratnu informaciju od nadležnog tijela o tijeku postupka.

Provođenjem inspekcijskog nadzora utvrđene su nepravilnosti na 104 od 261 lokacije ovlaštenih osoba za gospodarenje otpadom. Utvrđene nepravilnosti odnosile su se na slijedeće:

- djelatnost gospodarenja otpadom obavlja se bez dozvole za određenu vrstu otpada ili se obavlja protivno dozvoli (uglavnom se gospodari s količinom otpada većom od dozvoljene)
- građevine za gospodarenje otpadom nisu propisno označene
- skladište otpada prema propisanim tehničko-tehnološkim uvjetima određenim Pravilnikom o gospodarenju otpadom ne udovoljava propisanim uvjetima: nedostatak primarnih spremnika, označavanje i razvrstavanje opasnog otpada, nedovoljne mjere sigurnosti ili prekapacitiranost skladišta otpada s obzirom na raspoloživi kapacitet mjesta poslovanja s otpadom. Zbog prekapacitiranosti česti su slučajevi skladištenja otpada izvan građevine odnosno prostora predviđenog dozvolom za skladištenje otpada, kao i slučajevi iznenadnih akcidenata; tehnološki proces skladištenja opasnog otpada nije pod neprekidnim nadzorom;
- nisu podneseni zahtjevi za upis u odgovarajuće očevidnike MZOIP
- propusti u vođenju propisane dokumentacije
- medicinski neobrađeni otpad miješa se sa drugim vrstama otpada.

Inspekcijske mjere

U cilju otklanjanja utvrđenih nepravilnosti dane su mjere na zapisnik odnosno donijeta su rješenja i/ili podnijeti optužni prijedlozi. Mjere na zapisnik donesene su osobama za gospodarenje otpadom na 84 lokacije i određen je rok za njihovo otklanjanje. Otklanjanje nedostataka i nepravilnosti u radu nadzirani subjekti su proveli u zadanim rokovima.

Doneseno je 44 rješenja od kojih 41 na temelju Zakona o održivom gospodarenju otpadom (ZOGO), 2 rješenja na temelju Zakona o zaštiti zraka (ZOZZ) i 1 rješenje na temelju Zakona o zaštiti okoliša (ZOZO). Ukupno su izvršena 25 rješenja donesena tijekom 2015. godine i 26 rješenja iz prethodnih godina, a nadležnim prekršajnim sudovima podneseno je 13 optužnih prijedloga, od kojih 12 na temelju Zakona o održivom gospodarenju otpadom, a 1 optužni prijedlog temeljem Zakona o zaštiti zraka.

Tablica 3: *Broj nadziranih subjekata za gospodarenje otpadom, broj nadzora i poduzete mjere IZO u 2015. godini*

Broj nadziranih subjekata	Broj nadziranih lokacija	Broj nadzora	BROJ RJEŠENJA								BROJ PODNIJETIH OPTUŽNIH PRIJEDLOGA			
			ZOZO		ZOGO		ZOZZ		Ukupno					
			doneseno	izvršeno	doneseno	izvršeno	doneseno	izvršeno	doneseno	izvršeno	ZOZO	ZOGO	ZOZZ	Ukupno
231	261	340	1	1	41	22	2	2	44	25	1	12	0	13

Izvor: pojedinačna izvješća IZO, 2015

Najveći broj rješenja i mjera donesenih temeljem Zakona o održivom gospodarenju otpadom odnose se na zabranu obavljanja djelatnosti gospodarenje otpadom bez propisanog akta za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom, bilo da se radi o Dozvoli ili o upisu ovlaštenika u odgovarajući očevidnik (trgovca, prijevoznika, izvoznika), zatim na uklanjanje otpada sa lokacije ovlaštenika za koji ne posjeduje dozvolu ili je nepropisno uskladišten i u manjoj mjeri za vođenje propisane dokumentacije.

Ocjena provedbe nadzora

Primjena i provedba upravnih mjera pokazala je opravdanost izbora ove tematske cjeline za sustavni nadzor. Programom rada IZO za 2016. godinu nadzor ovih subjekata također je planiran kao jedan od sustavnih tematskih nadzora, a za planiranje subjekata nadzora koristit će se IRAM metodom za ocjenjivanje osoba ovlaštenih za gospodarenje otpadom,

U vezi provedenih nadzora može se zaključiti da su se odgovarajuće primjenjivale upravne mjere na temelju kojih su u primjerenom roku otklonjeni utvrđeni nedostaci odnosno odstupanja od propisanih obaveza nadziranih osoba.

4.1.2. Odlagališta otpada

IZO je nadzore odlagališta obavila prvenstveno temeljem odredbi Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Pravilnika o načinu i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (NN 117/07, 111/11, 17/13 i 62/13) te sukladno obvezama iz Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2015. godini (NN, br. 36/15) u sklopu nadzora provedbe mjera zaštite od požara na odlagalištima otpada prije početka i tijekom turističke sezone.

Sukladno obvezama iz navedenog Programa, MZOIP je bilo jedan od izvršitelja zadataka iz točaka 22. i 25. te su inspektori zaštite okoliše u suradnji s inspekcijskim službama Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva zdravlja te predstavnicima općina i gradova tijekom travnja i svibnja 2015. godine obavili inspekcijske nadzore evidentiranih odlagališta otpada u Republici Hrvatskoj.

Poseban naglasak pri obavljanju inspekcijskih nadzora od strane IZO bio je utvrđivanje tijeka sanacije na aktivnim i zatvorenim odlagalištima koji se ocjenjivao prema slijedećim kriterijima: posjedovanje dozvole za gospodarenje otpadom, ocjena o tijeku sanacije, posjedovanje

lokacijske, građevinske i uporabne dozvole te ugovora s FZOEU. Inspektori su utvrđivali provođenje mjera zaštite okoliša određene u rješenju o prihvatljivosti zahvata na okoliš, plan sanacije i/ili zatvaranja odlagališta za postojeća odlagališta koja ne zadovoljavaju propisane uvjete, provjeru količina i vrsta odloženog otpada, količinu odloženog biorazgradivog otpada te obvezu ishođenja okolišne dozvole sukladno kapacitetu odlaganja otpada na odlagalištu.

Sanacija odlagališta otpada u Republici Hrvatskoj je propisana odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Pravilnika o načinu i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada. Postojeća odlagališta koja ne udovoljavaju propisanim uvjetima moraju biti sanirana i/ili zatvorena najkasnije godinu dana od dana puštanja u rad centra za gospodarenje otpadom za područje županije na čijem se području nalaze odnosno sukladno odredbama Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, sva postojeća odlagališta u Hrvatskoj moraju ispunjavati propisane uvjete do 31. prosinca 2018. Odredbom članka 25. stavka 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom zabranjeno je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj nakon 31. prosinca 2017.

U 2015. godini obavljen je nadzor 291 odlagališta otpada prema popisu evidentiranih odlagališta otpada po županijama te dodatnih lokacija „divljih odlagališta otpada“ koje nisu bile poznate IZO, a saznanja o njima dobivena su obilaskom terena i/ili od općina i gradova. Obavljeni su nadzori aktivnih i zatvorenih odlagališta otpada, odlagališta građevnog otpada i „divljih“ odlagališta otpada. Broj nadziranih odlagališta po županijama dan je u tablici br. 4.

Tablica 4: *Broj nadziranih odlagališta u 2015. po vrstama i županijama*

Rbr.	Županija	Broj nadziranih odlagališta u 2015.				
		Odlagališta koja se koriste / aktivna	Odlagališta građevinskog otpada	Zatvorena odlagališta	„Divlja odlagališta“	Ukupno
1.	Bjelovarsko - bilogorska	5		4	2	11
2.	Brodsko-posavska	3		14	1	18
3.	Dubrovačko-neretvanska	9		2	2	13
4.	Istarska	8	6	1	24	39
5.	Karlovačka	8				8
6.	Koprivničko-križevačka	12		4	3	19
7.	Krapinsko-zagorska	7		3		10
8.	Ličko-senjska	10		2		12
9.	Međimurska	1		9	2	12
10.	Osječko-baranjska	8		9	8	25
11.	Požeško-slavonska	2			1	3
12.	Primorsko-goranska	10	0	2	1	13
13.	Sisačko-moslavačka	9		1	3	13
14.	Splitsko-dalmatinska	14		1	2	17
15.	Šibensko-kninska	6		3	3	12
16.	Varaždinska	1		3	11	15
17.	Virovitičko-podravska	4		4		8
18.	Vukovarsko-srijemska	6		4	5	15

19.	Zadarska	8		3	6	17
20.	Zagrebačka	6		3	1	10
21.	Grad Zagreb	1				1
	Ukupno	138	6	72	75	291

Izvor podataka: izvješća inspektora o obavljenim nadzorima odlagališta otpada u 2015. godini.

Obavljen je sveukupno 331 nadzor na 291 odlagalištu od čega 171 nadzor na 138 aktivnih odlagališta otpada, 75 nadzora na 72 zatvorena odlagališta, 6 nadzora na 6 odlagališta građevnog otpada te 79 nadzora na 75 „divljih“ odlagališta otpada.

U svrhu sanacije postojećih odlagališta većina općina i gradova je s FZOEU zaključila ugovor o sufinanciranju radova na sanaciji i izradi potrebne dokumentacije.

U nadzorima je utvrđeno da je od 138 aktivnih odlagališta sanirano njih 13, njih 49 je u postupku sanacije (od čega 5 u završnoj fazi), 41 odlagalište je u fazi izrade dokumentacije, a na 35 odlagališta sanacija nije započela. Od 72 zatvorena odlagališta sanirano je jedno (Mrzle Drage iz Mrkoplja), a od 75 „divljih“ odlagališta otpada sanirano je njih 16.

Postupak sanacije završen je na slijedećim aktivnim odlagalištima: Goričica u Sisku, Rosulje u Hrvatskoj Kostajnici, Kutina u Kutini, Bačanska u Davoru, Vinogradine u Požegi (čeka se izgradnja reciklažnog dvorišta), Gradsko odlagalište u Belom Manastiru, Vitika u Đakovu, Ada u Koritni (izrada nove kazete za proširenje), Stara Ciglanica u Županji, Piškornica u Koprivničkom Ivancu, Ivančino brdo u Križevcima, Leskov grm u Humu na Sutli te Tarno u Ivanić Gradu. U završnoj fazi sanacije su aktivna odlagališta Košambra u Poreču (stari dio saniran), Cere u Labinu (čeka se treća faza sanacije odnosno ugovor s FZOEU), RCGO Bikarac (završena faza I. i II., te se čeka faza III. odnosno izgradnja MBO postrojenja), Lončarica Velika u Osijeku (čeka se proširenje i sanacija aktivnog dijela, a stari je saniran) i Jerovec u Ivancu (završna faza uređenja pristupne ceste i prihvatnog platoa, završiti radove na poslovnom objektu, te sadnjom raslinja).

Obvezu ishođenja okolišne dozvole temeljem Zakona o zaštiti okoliša od 138 aktivnih odlagališta ima njih 79, a koju je ishodilo 26 operatera, 33 operatera su podnijela zahtjev dok 20 operatera nije podnijelo zahtjev.

Od 138 aktivnih odlagališta otpada njih 60 posjeduje dozvolu za gospodarenje otpadom, a 78 još nije ishodilo istu. Iako ovaj problem postoji na cijelom području Republike Hrvatske, najviše aktivnih odlagališta bez dozvole je na području Splitsko-dalmatinske županije (14), slijede Dubrovačko-neretvanska i Primorsko - goranska županija sa po 8, Karlovačka županija sa 7, Zadarska i Šibensko-kninska županija sa po 5 te Sisačko-moslavačka, Bjelovarsko-bilogorska i Zagrebačka županija sa po 4 odlagališta bez dozvole za gospodarenje otpadom.

Na aktivnim odlagalištima otpada tijekom 2015. godine odloženo je ukupno 1.106.561 tona miješanog komunalnog otpada, 342.357 tone biorazgradivog otpada i 371.680 tona ostalih vrsta otpada.

Tijekom 2015. evidentirano je 6 požara ili dimljenja na aktivnim odlagalištima i to: 1) Lončarica Velika (Osijek, Osječko-baranjska županija) neznatno dimljenje, ugašeno isti dan, uzrok nepoznat; 2) Baštijunski Brig (Biograd na Moru, Zadarska županija), manji požar, uzrok nepoznat, ugašen isti dan; 3) Ugrinovica (Smokvica, Dubrovačko-neretvanska županija), širenje požara sa okolnog prostora, elementarna nepogoda na otoku Korčuli; 4) Javorov Vrh (Prokike, općina Brinje, Ličko – senjska županija), manji požar, uzrok nepoznat, ugašen slijedeći dan od strane DVD-a Otočac i Brinje; 5) Vidovac (Karlobag, Ličko – senjska

županija), manji požar nepoznatog uzroka ugašen isti dan i 6) Sv. Juraj (Senj, Ličko – senjska županija), uzrok nepoznat, veliki požar koji je dugo trajao zbog vremenskih uvjeta i samog smještaja odlagališta na vrlo nepristupačnom terenu.

Inspekcijske mjere

Inspekcija zaštite okoliša je zbog odstupanja od zakonskih odredbi sveukupno izdala 30 rješenja od čega 6 temeljem Zakona o zaštiti okoliša te 24 temeljem Zakona o održivom gospodarenju otpadom, a izvršeno je 15 rješenja iz 2015. godine i 7 iz prethodnih godina.

Pokretanjem upravnog postupka ili mjerama na zapisnik operaterima odlagališta naređivane su sljedeće mjere: prekrivanja odloženog otpada, uklanjanje otpada s odlagališta, zabrana odlaganja otpada na odlagalište koji je neprihvatljiv za odlaganje, postavljanje propisanih oznaka, uređenje zelenog pojasa, postavljanje ograde oko odlagališta, provođenje mjera zaštite okoliša i praćenje stanja okoliša, uklanjanje otpada odloženog na lokacijama „divljih odlagališta“ i sprečavanje daljnjeg odlaganja otpada na istim, sanacija otpadom onečišćenog tla, vođenje propisane dokumentacije.

Tijekom 2015. godine inspekcija zaštite okoliša ukupno je naredila 62 mjere na zapisnik od čega je 14 mjera vezanih za sanaciju odlagališta. Optužni prijedlozi nisu podneseni.

Zaključak

U provedenim nadzorima utvrđeno je da se najčešće ponavljaju problemi u gospodarenju otpadom iz prethodnih godina. Unatoč pomacima još je uvijek relativno veliki broj odlagališta koja nisu sanirana što je vezano uz brojne probleme koji se ne uspijevaju riješiti tijekom duljeg vremenskog razdoblja pri čemu se najčešće radi o neriješenim imovinsko - pravnim odnosima, nesređenim zemljišnim knjigama i kroničnom nedostatku financijskih sredstava. Također ni jedan centar za gospodarenje otpadom nije u cijelosti zaživio iako je Planom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007. - 2015. godine bila je planirana izgradnja 13 centara za gospodarenje otpadom do kraja 2015. godine, što uvelike otežava situaciju kako sa sanacijom i zatvaranjem odlagališta tako i postizanjem ciljeva i obaveza vezanih uz količine biorazgradivog i ukupno odloženog otpada.

Posljedica prethodno navedenoga je i neizdavanje dozvola za gospodarenje otpadom od strane županijskih upravnih odjela slijedom čega relativno veliki broj odlagališta radi bez dozvole za gospodarenje otpadom.

4.1.3. Prekogranični promet otpada

Nadzor prometa otpada obavlja se na graničnim prijelazima, u morskim i riječnim lukama, u željezničkom prometu otpada te u carinarnicama kao i na lokacijama pravnih osoba i fizičkih osoba – obrtnika koje se bave izvozom, uvozom ili oporabom otpada.

Tijekom 2015. godine inspekcijski nadzor prekograničnog prometa otpadom obavljen je na 13 cestovnih prijelaza, u 1 luci, 1 u željezničkom prometu te u 2 carinarnice i kod 39 pravnih osoba koje se bave izvozom, uvozom ili oporabom otpada.

Obavljeno je 106 inspekcijskih nadzora od čega 86 redovnih i 20 izvanrednih koji su provedeni temeljem poziva carinskih službenika, a pregledano je 280 vozila. Redovni inspekcijski nadzori obavljali su se u uredovno radno vrijeme između 8 i 16 sati što je

rezultiralo manjim brojem prekršitelja odnosno malim brojem utvrđenih nepravilnosti u prometu pošiljki otpada.

Inspektori zaštite okoliša obavili su 3 zajednička nadzora u kojima su bila uključena nadležna tijela Republike Hrvatske i Republike Slovenije. Ovakve zajedničke akcije kroz ujednačeniji pristup, interpretacije i provedbu EU legislative daju znatan doprinos kako unaprjeđenju rada inspekcijskih i drugih nadležnih tijela, tako i uspješnijem otkrivanju nezakonitih pošiljki. Tijekom zajedničkih akcija održani su i kratki sastanci nadležnih tijela obje zemlje kojom prilikom se raspravljalo o problematičnim vrstama otpada (neotpada) kao što su otpadna ulja, gorivo iz otpada (RDF/ SRF) i sl.

Zbog nepravilnosti utvrđenih inspekcijskim nadzorima, inspektori zaštite okoliša donijeli su 1 rješenje o zabrani prometovanja otpadom te podnijeli 2 optužna prijedloga.

Temeljem optužnog prijedloga iz 2014. godine Prekršajni sud je izrekao novčanu kaznu u iznosu 1.500,00 kn.

4.1.4. Nadzor gradova vezano za izradu i provedbu plana gospodarenja otpadom te izvršenja obveza iz članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom

IZO je tijekom 2015. godine sukladno godišnjem planu rada provela nadzore svih 128 gradova u Republici Hrvatskoj, a vezano za izradu i provođenje Plana gospodarenja otpadom te izvršenje obveza iz članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Inspektori su utvrđivali postupanja gradova u dijelu izrade, donošenja i provedbe Plana gospodarenja otpadom i uspostave sustava odvojenog prikupljanja problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila i krupnog (glomaznog) komunalnog otpada te biorazgradivog komunalnog otpada.

Iz dostavljenih izvješća o nadzoru utvrđeno je da veliki broj gradova nije osigurao izgradnju dovoljnog broja RD i RD za građevni otpad, a postojeća RD u najvećoj mjeri preuzimaju samo manji broj problematičnih vrsta otpada. U slučajevima kada grad ima obvezu osiguranja jednog RD, ono se najčešće nalazi na lokaciji odlagališta, odnosno dislocirano je od građana. Radno vrijeme RD je većinom od 8 do 16 sati kada najveći broj građana radi. U velikom broju gradova nije osiguran dovoljan broj spremnika za odvojeno prikupljanje otpada na

javnim površinama i nisu osigurani uvjeti za zbrinjavanje biorazgradivog komunalnog otpada (nedostatak kompostana, a bioplinska postrojenja za sada isti ne preuzimaju). Javna usluga prikupljanja komunalnog otpada u pojedinim gradovima ne provodi se na cijelom području, ali naplaćuje se od svih građana.

Potreban broj RD nema 88 gradova, od toga 11 gradova nema dovoljan broj RD, a 77 gradova nema niti jedno RD. U nadzoru 9 gradova utvrđeno je da lokacije RD nisu uvrštene u prostorno plansku dokumentaciju.

Spremnike na javnim površinama za odvojeno prikupljanje problematičnog otpada nije osiguralo 79 gradova, spremnike za biorazgradivi otpad nije osiguralo 69 gradova, spremnike za papir nije osiguralo 7 gradova, spremnike za metal nije osiguralo 33 grada, spremnike za staklo nije osiguralo 13 gradova, spremnike za plastiku nije osiguralo 7 gradova, spremnike za tekstil nije osigurao 41 grad, a 7 gradova nema osigurano prikupljanje glomaznog komunalnog otpada.

Daljnja problematika odnosi se na Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i podzakonske akte koji nisu doneseni te nedostatak financijskih sredstava za ispunjavanje zakonskih obveza. Iz dostavljenih izvješća o nadzoru utvrđeno je da 14 gradova nema donesen PGO, od toga je izrađen ali nije donesen u 8 gradova, dok kod 6 gradova nije niti izrađen. PGO se ne provodi ili se djelomično provodi u 33 grada.

Sustav zaprimanja obavijesti o odbačenom otpadu nije uspostavljen kod 30 gradova, sustav evidencije lokacija odbačenog otpada nije uspostavljen kod 38 gradova, a izobrazno-informativne aktivnosti ne provodi 16 gradova. Od ostalih nepravilnosti 3 grada nisu osigurala uvjete za odlaganje i skupljanje glomaznog otpada putem spremnika (odlaže se na javnim površinama), dok 2 grada nisu uopće osigurale odvojeno prikupljanje otpada (osim glomaznog otpada).

Također je prisutan problem odbacivanje otpada u okoliš od strane neodgovornih građana, a počinitelji u najvećem broju slučajeva ostaje nepoznat. IZO je zaprimila i prosljedila velik broj prijava komunalnom redarstvu na daljnje postupanje, temeljem odredbi članka 36. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, a koji se odnosi na uklanjanje otpada iz okoliša. Povratnih informacija o postupanju komunalnih redara uglavnom nema.

Postupanje IZO

Inspektori su utvrdili nepravilnosti u 92 grada. Zbog utvrđenih nepravilnosti u inspekcijskim nadzorima kod 79 gradova naređene su obveze na zapisnik sa ukupno 192 mjere, donijeto je 6 rješenja i podneseno 7 optužnih prijedloga. Upravni postupci pokrenuti su u cilju osiguranja preuzimanja građevnog otpada, a optužni prijedlozi su podneseni jer JLS nisu osigurale odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Inspektori su obavili kontrolu izvršenja naređenih mjera u 31 gradu, koje su u 19 slučajeva izvršene, u 5 djelomično, a u 7 nisu izvršene, dok su u 8 slučajeva dani dodatni rokovi za izvršenje rješenja.

Mjere na zapisnik koje su najčešće naređivane odnose se na osiguravanje uvjeta za odvojeno prikupljanje biorazgradivog komunalnog otpada, problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla i plastike, zaprimanje obavijesti o odbačenom otpadu te uspostavu sustava evidencije odbačenog otpada, izradu dokumentacije za RD te zaprimanje građevnog otpada u RD.

Zaključak

Sustav odvojenog prikupljanja otpada nije uspostavljen u dovoljnoj mjeri odnosno nezadovoljavajući je, veliki broj gradova nema RD ili nema dovoljan broj RD, nije postavljen dovoljan broj spremnika na javnim površinama prema vrstama otpada i broju stanovnika, javna usluga prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada se ne provedi. Posljedica toga je da se umjesto recikliranja i ponovnog korištenja materijala veliki dio vrijednih sirovina odlaze na odlagalištima. U gospodarenju biorazgradivom komunalnom otpadu treba dati prednost kompostiranju na „kućnom pragu” prvenstveno u ruralnim područjima, poticati ponovnu uporabu stvari/predmeta u istu svrhu za koju su napravljene (rabljena odjeća, obuća, EE oprema i uređaji i dr.), kontinuirano provoditi edukaciju građana te uspostaviti obračun naplate komunalne usluge koji će poticati razvrstavanje otpada.

4.1.5. Nadzor postupanja s tvarima koje oštećuju ozonski sloj

Sukladno godišnjem planu rada provedeni su inspekcijski nadzori subjekata koji koriste halone u sustavima za gašenje požara u svrhu utvrđivanja usklađenosti s odredbama Zakona o zaštiti zraka, podzakonskim propisima te Uredbom EZ br. 1005/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o tvarima koje oštećuju ozonski sloj i Uredbom EU br. 744/2010 od 18.8.2010. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1005/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o tvarima koje oštećuju ozonski sloj. Upotreba halona za nekritične namjene u sustavima za gašenje bilo je dozvoljeno do 1.1.2010. godine te je slijedom toga tijekom 2015. godine obavljen nadzor 50 subjekata na području Republike Hrvatske za koje su postojale indicije da i dalje koriste halone u sustavima za gašenje požara. Nadzorima je utvrđeno da 5 subjekata koristi halone 1211 i 1301 u kritične namjene, 10 subjekata koristi halone 1211 i 1301 u nekritične namjene dok kod preostalih 35 subjekata nije utvrđeno korištenje halona.

Kod 8 subjekata koji koriste halone u nekritične namjene rješenjem je naređeno uklanjanje halona putem ovlaštene osobe, te kod 2 subjekta ista mjera je naređena na zapisnik. Nadzirani subjekti su postupili prema naređenim mjerama na zapisnik i izvršena su dva rješenja, dok kontrola izvršenja rješenja nije obavljena kod preostalih 6 subjekata obzirom da nije protekao dani rok za uklanjanje halona.

Ocjena provedbe nadzora

Iako je uporaba halona u nekritične namjene bila dozvoljena do 1.1.2010. nadzorima je utvrđeno da 10 subjekata od nadziranih 50 i dalje koristi halone u sustavima za gašenje požara. Subjektima kod kojih je utvrđeno korištenje halona u nekritične namjene naređeno je njihovo uklanjanje, 4 subjekta su uklonila halone putem ovlaštene osobe, a preostalih 6 subjekata je u roku. Subjekti kod kojih je utvrđeno korištenje halona u nekritične namjene uglavnom su u vlasništvu države ili gradova i razlog ne uklanjanja halona je financijske prirode.

PRIMJER DOBRE PRAKSE – ZAMJENA 322 U RASHLADNOM SUSTAVU HNK-Split

Postupanje IZO u Hrvatskom narodnom kazalištu – Split koje je započelo 2013. godine, nastavilo se kroz 2014. godinu da bi 2015. godine rezultiralo instaliranjem novih rashladnih postrojenja sa ekološki prihvatljivom radnom tvari propanom.

Krajem 2013. godine IZO je obavila inspekcijski nadzor u sklopu tematskog nadzora operatera opreme ili sustava koji sadrže tvari koje oštećuju ozonski sloj ili fluorirane

stakleničke plinove, gdje je utvrđeno da su za potrebe klimatiziranja kazališne zgrade instalirana dva rashladna sustava – tip uređaja PWCL 3208125; proizvođača Termofriz-Split koji su pušteni u pogon 1980. godine sa kontroliranom radnom tvari HCFC – 22 (R22) u količini 80 kg po uređaju. Postojeći uređaji su bili u dotrajalom stanju od kojih jedan nije bio u funkciji, a drugog je za održavanje u funkcionalnom stanju trebalo često nadopunjavati radnom tvari. U vrijeme obavljanja inspekcijskog nadzora na snazi je bila Uredba o tvarima koje oštećuju ozonski sloj i fluoriranim stakleničkim plinovima (NN, broj 92/12).

VANJSKE I UNUTARNJE JEDINICE RASHLADNIH UREĐAJA SA RADNOM TVARI R 22 (2013. g.)

HNK-Split kao operater opreme odnosno sustava koji sadrži kontrolirane tvari je bio u obvezi poduzeti sve potrebne tehnički izvedive mjere kako bi se spriječilo propuštanje, što prije otklonilo svako otkriveno propuštanje i smanjile emisije kontroliranih tvari u atmosferu, a isto tako je bio u obvezi osigurati redovite kontrole propuštanja opreme od strane ovlaštenog servisera, za opremu i sustave koji sadrže 30 kg ili više kontrolirane tvari, najmanje jednom svakih 6 mjeseci.

Utvrđeno je da HNK-Split u svojstvu operatera nije osigurao redovitu kontrolu propuštanja kontroliranih tvari, niti je vodio servisne kartice na obrascu SK 1, a također nadležnom tijelu nije dostavio obavijest o uključivanju nepokretne opreme ili sustava, na za to propisanom PNOS obrascu slijedom čega su sukladno odredbama Zakona o zaštiti zraka pokrenuti upravni postupci, po kojima je operater u za to ostavljenom roku i postupio.

Međutim osnovni problem je ostao neriješen jer su i dalje za potrebe klimatiziranja kazališne zgrade korišteni dotrajali sustavi sa kontroliranom radnom tvari R22 za koju je po tada važećim propisima bilo moguće nadopunjavanje isključivo oporabljenim klorofluorouglikovodicima do 31. prosinca 2014., pod uvjetom da se na oznaci spremnika navede da je tvar oporabljena, kao i broj šarže te naziv i adresa postrojenja u kojem je oporabljena. Operater postrojenja je bio upozoren na ove odredbe i na propisane rokove.

Kako je tematski nadzor operatera opreme ili sustava koji sadrže tvari koje oštećuju ozonski sloj ili fluorirane stakleničke plinove, nadzor koji zahtijeva kvalitetnu i temeljitu pripremu i redovito praćenje propisa kojima je regulirana ova problematika, prateći dostupnu literaturu i članke koji se odnose na ovu tematiku inspektorica je na web stranicama FZOEU naišla na Odluku o raspisivanju javnog natječaja za korištenje sredstava iz projekta „Plan postupnog smanjivanja i ukidanja potrošnje tvari koje oštećuju ozonski sloj (HCFC R 22 - kontrolirana tvar) u Republici Hrvatskoj“ koji je u listopadu 2013. godine bio sklopljen između Organizacije Ujedinjenih Naroda za industrijski razvoj (UNIDO) i FZOEU-a i koji se odnosio na postupno smanjivanje i ukidanje potrošnje kontrolirane tvari R 22 u rashladnim sustavima u državnom vlasništvu, kojima masa punjenja HCFC radnom tvari R 22 iznosi jednako ili više od 30 kg po uređaju.

Sredstva FZOEU-a i UNIDO-a su iznosila 100 % opravdanih troškova ukupne vrijednosti projekta i u sebi su uključivale: izradu pripremne i projektne dokumentacije za izvođenje radova na zamjeni rashladnih sustava; nabavu i ugradnju rashladnog sustava što uključuje demontažu i zbrinjavanje postojećeg sustava; stručni nadzor; uništavanje zamijenjene kontrolirane tvari HCFC R22.

Ovaj natječaj je upravo bio prilika za rješenje velikog problema kojeg je HNK-Split imao kao operater dotrajale opreme sa kontroliranom radnom tvari R 22. Zbog kratkog roka za prijavu inspektorica je o javnom natječaju odmah obavijestila odgovorne osobe operatera i potaknula ih da se što prije organiziraju i pripreme svu potrebnu dokumentaciju kako bi se pravovremeno stigli prijaviti na natječaj. HNK – Split je uspio na vrijeme pripremiti svu dokumentaciju i prijaviti se na natječaj.

U ožujku 2014. godine FZOEU je donio Odluku o odabiru korisnika sredstava Fonda radi financiranja projekta „Plan postupnog smanjivanja i ukidanja potrošnje tvari koje oštećuju ozonski sloj (HCFC R 22-kontrolirana tvar) u Republici Hrvatskoj“ među kojima je između 13 ponuditelja pravo na korištenje sredstava financijske pomoći ostvario i HNK – Split.

Pristupilo se potrebnim aktivnostima za provedbu ovog projekta i danas HNK-Split za potrebe klimatiziranja kazališne zgrade ima instalirana dva moderna rashladna uređaja SABROE Sablight A140-1 proizvođača Johnson Controls iz Danske sa radnom tvari propanom (R 290) u količini 24 kg po uređaju. Pored toga što je riječ o uređajima koji su iznimno jednostavni za korištenje, održavanje i servisiranje, važno je istaknuti da rashladna – radna tvar, ugljikovodik propan, spada u skupinu „prirodnih“ radnih tvari zbog niskog GWP-a i činjenice da nema utjecaja na ozonski sloj te se u današnje vrijeme smatra rashladnim sredstvom budućnosti.

VANJSKE I UNUTARNJE JEDINICE RASHLADNIH UREĐAJA SA RADNOM TVARI R 290 (2015. g.)

Uređaji su pušteni u rad u ožujku 2015. godine, a prethodno korišteni dotrajali uređaji sa kontroliranom radnom tvari R 22 su isključeni iz uporabe koncem 2014. godine.

Na ovaj način Hrvatsko narodno kazalište – Split je potaknuto postupanjem IZO riješilo veliki problem koji je postojao obzirom na utvrđeno stanje u kojem su bili stari rashladni uređaji i obzirom na rokove u kojima je važećim propisima dozvoljeno korištenje uređaja sa kontroliranom radnom tvari R 22, odnosno određena obveza isključivanja rashladnih uređaja iz uporabe, a zamjena R22 je u cijelosti financirana sredstvima iz projekta „Plan postupnog smanjivanja i ukidanja potrošnje tvari koje oštećuju ozonski sloj (HCFC R 22-kontrolirana tvar) u Republici Hrvatskoj“ koji je u listopadu 2013. godine bio sklopljen između Organizacije Ujedinjenih Naroda za industrijski razvoj (UNIDO) i FZOEU.

4.1.6. Nadzor prodavatelja EE opreme

Sukladno godišnjem planu rada, u svrhu utvrđivanja usklađenosti rada sa zakonom i podzakonskim propisima vezano uz postupanje s EE opremom i EE otpadom, provedeni su inspekcijski nadzori prodavatelja električne i elektroničke opreme i uređaja.

Obavljeni su nadzori 73 prodavatelja EE opreme i uređaja na 220 lokacija maloprodaja pri čemu je obavljeno 276 nadzora i sastavljeno 276 zapisnika.

Prodajna površina za EE opremu i uređaja u nadziranim maloprodajama zauzima 110.091 m², a od ukupnog broja maloprodaja 89 lokacija ima više od 400 m² prodajnog prostora pod EE opremom i uređajima.

Postupanje IZO

Inspektori su utvrdili nepravilnosti na 117 nadziranih lokacija te donijeli 11 rješenja i naredili ukupno 276 mjera na zapisnik od čega 140 mjera zbog povreda odredbi Pravilnika o gospodarenju električnom i elektroničkom opremom, 125 mjera zbog povreda odredbi Zakona o održivom gospodarenju otpadom i 11 mjera zbog povreda odredbi Zakona o zaštiti zraka.

Od 11 rješenja 5 rješenja odnosi se na vođenje očevidnika o nastanku i tijeku otpada na obrascu ONTO, 1 rješenje o dostavi podataka u Registar onečišćenja okoliša, 1 rješenje o izradi plana gospodarenja otpadom, 1 rješenje o mjerenjima emisija onečišćujućih tvari u zrak i 1 rješenje o prijavi TOOS na obrascu PNOS i vođenje SK 1 kartice.

Zbog povreda odredbi Pravilnika o gospodarenju otpadom električnom i elektroničkom opremom (NN, br. 42/14) naređeno je 140 mjera na zapisnik od čega 37 mjera kojima je naređeno postavljanje Obavijesti za kupce o mogućnosti predaje/preuzimanja EE otpada na vidljivom mjestu, 42 mjere zbog ne označavanja spremnika za EE otpad, 31 mjera zbog ne vođenja vlastite evidencije o EE otpadu, 3 mjere zbog ne prilaganja upute o odvojenom odlaganju EE otpada od komunalnog otpada, 7 mjera za uređenje mrežnih stranica prodavatelja, 10 mjera zbog ne dostave podataka u FZOEU na obrascu IU/PEEO i OONZ i 10 mjera za ne dostavu podataka u HAOP.

Inspektori su naredili 125 mjera na zapisnik zbog povreda odredbi Zakona o održivom gospodarenju otpadom od čega 4 mjere zbog nerazvrstavanja otpada, 38 mjera zbog ne označavanja mjesta privremenog skladištenja otpada, 11 mjera zbog predaje otpada bez propisane dokumentacije/pratećeg lista, 48 mjera zbog ne vođenja evidencije o proizvodnom otpadu na obrascu ONTO, 15 mjera zbog ne dostave podataka u ROO, 2 mjere zbog ne izrade i dostave Plana gospodarenja otpadom, 4 mjere zbog ne dostave obrasca PNOS u HAOP, 1 mjera zbog ne upisa u očevidnik osoba koji skladište vlastiti proizvodni otpad i 2 mjere zbog skladištenja otpada duže od 1 godine.

Zbog povreda odredbi Zakona o zaštiti zraka naređeno je 11 mjera na zapisnik od čega 10 mjera zbog ne vođenja servisnih kartica SK-1 i 1 mjera zbog ne izrade Izvješća o mjerenju emisija iz nepokretnog izvora.

Svi upravni postupci su završeni i stranke su izvršile zadane mjere iz rješenja. Optužni prijedlozi nisu podneseni.

Zaključak

Provjerom obveza koje imaju prodavatelji EE opreme i uređaja, propisanih člankom 10. Pravilnika o gospodarenju EE opremom i uređajima u početnoj fazi provođenja nadzora, najveći udio utvrđenih nedostataka odnosili su se na označavanje i postavljanje spremnika za EE otpad, vođenje vlastite evidencije o EE otpadu te postavljanje naljepnica na ulazu u

maloprodaju i na blagajnama. Otklanjanjem navedenih nedostataka prodavatelji su se uskladili s propisanim obvezama i osigurali preuzimanje EE otpada u maloprodaje, no u praksi se samo male količine štednih žarulja i baterija prikupi u spremnike za EE otpad jer kupci nisu dovoljno upoznati s mogućnošću odlaganja EE otpada. Dio mjera prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom ukazuje da dio subjekata nije propisno postupao s ambalažnim otpadom niti su vodili potrebne evidencije odnosno nisu dostavljali podatke u nadležne urede. Izvršenjem mjera svi subjekti su upoznati sa sustavom održivog gospodarenja otpadom, propisima i dokumentacijom koju su dužni voditi, a za prikupljanje većih količina EE otpada i stvaranje navike predavanja otpada u maloprodaji, potrebno je dodatno informirati krajnjeg potrošača putem medija.

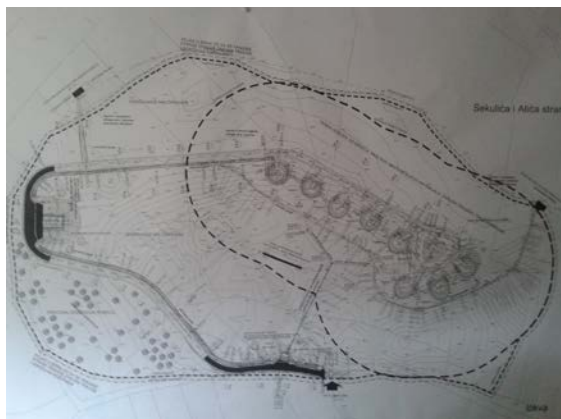
4.1.7. Nadzor objekata MORH-a

Sukladno Sporazumu o provođenju inspekcijskih nadzora od 29. ožujka 2005. dogovorena je suradnja u okviru koje IZO u suradnji sa Inspektoratom obrane Ministarstva obrane obavlja nadzor primjene Zakona o zaštiti okoliša, Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Zakona o zaštiti zraka na planiranim vojnim lokacijama.

U protekloj 2015. godini nastavljena je prethodna praksa obavljanja nadzora na 3 vojna poligona: Crvena Zemlja kod Knina, Eugen Kvaternik kod Slunja i Gašinci kod Đakova.

Posebna pažnja bila je usmjerena na postupke uništavanja ubojitih bojnih sredstava (UbS) na Vojnom poligonu Crvena zemlja kod Knina te na tehničko rješenje i izvedbu novog stalnog mjesta uništavanja UbS-a na Vojnom poligonu Eugen Kvaternik kod Slunja sukladno postavljenim smjernicama i propisanim mjerama zaštite okoliša iz Rješenja o prihvatljivosti zahvata u okoliš.

Pored navedenog, inspicirana su i zapovjedništva HKOV-a u Karlovcu, HRM u vojarni sv. Nikola u Lori i zapovjedništva HRZ i PZO na Plesu kod Zagreba, a vezano za nadzor postrojenja koja podliježu odredbama Montrealskog protokola o tvarima koje oštećuju ozonski sloj.

Jedna od navedenih tvari su fiksni ili prenosivi haloni (1301 i 1211) koji se koriste kao sredstvo za gašenje požara na vojnim kopnenim vozilima, brodovima i zrakoplovima kod kojih je dopušteno korištenje halona samo za kritične primjene propisane prilogom VI. Uredbe (EZ) br. 1005/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o tvarima koje oštećuju ozonski sloj (preinaka) (Tekst značajan za EGP) (SL L 286, 31. 10. 2009.) kako je izmijenjena i dopunjena Uredbom Komisije (EU) br. 744/2010 od 18. kolovoza 2010. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1005/2009 Europskoga parlamenta i Vijeća o tvarima koje oštećuju ozonski sloj, s obzirom na kritične primjene halona (Tekst značajan za EGP) (SL L 218, 19. 8. 2010.)

Inspeksijskim nadzorima utvrđeno je kako je na višegodišnje nadziranim lokacijama uočen trend pozitivnog pomaka uvođenja preporučenih mjera i otklanjanja uočenih nedostataka u svrhu poboljšanja sustava upravljanja okolišem te ispunjavanja zakonski propisanih obveza stoga se planira nastavak suradnje kao i povećanje i proširenje opsega nadzora, a sve u svrhu bolje skrbi o okolišu i prirodi i učinkovitije provedbe zakonskih odredbi.

4.1.8. Nadzor provedbe sanacijskih programa

Sukladno Pravilniku o mjerama otklanjanja šteta u okolišu i sanacijskim programima (NN, br. 145/08) u slučaju oštećenja i onečišćenja područja koja nastanu kao posljedica aktivnosti u obavljanju djelatnosti tvrtke (transport, skladištenje, proizvodnja i dr.) tvrtka je dužna izraditi sanacijski program za sanaciju učinjene štete u okolišu.

Tijekom 2015. godine IZO je obavila nadzore na 10 lokacija benzinskih postaja INA d.d. i to 7 benzinskih postaja na kojima je provedena rekonstrukcija i 3 benzinske postaje koje su uklonjene.

Tijekom 2015. provedene su rekonstrukcije slijedećih benzinskih postaja:

- INA BP Petrinja – zbrinuto 550 t opasnog otpada (zemlja i kamenje koje sadrži opasne tvari ključnog broja otpada 17 05 03*)
- INA BP Dubrovnik Grad - zbrinuto 1.411,20 t opasnog otpada
- INA BP Kutina, Posavskog - zbrinuto 1.210,44 t opasnog otpada
- INA BP Varaždina, Krležina - nije utvrđeno onečišćenje
- INA BP Gospić, Budačka - zbrinuto 43 t opasnog otpada
- INA BP Zagreb, Jagićava - zbrinuto 1.917,82 t opasnog otpada
- INA BP Poreč, Vukovarska - zbrinuto 400,3 t opasnog otpada

Također su provedena 3 rušenja benzinskih postaja:

- INA BP Osijek, Petefijeva - zbrinuto 43,9 t opasnog otpada
- INA BP Jarče Polje - zbrinuto 1.311,9 t opasnog otpada
- INA BP Zagreb, Harambašićeva - I faza - zbrinuto 75,2 t opasnog otpada

Sanacijske programe za investitora INA d.d. Zagreb izrađeni su od ovlaštenika IVICOM consulting GmbH, podružnica Zagreb i Geotehnički studio iz Zagreba, koji imaju rješenje MZOPU, za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša:

- izrada procjena šteta nastalih u okoliša,
- izrada sanacijskih programa,
- izrada elaborata o otklanjanju šteta u okoliš i prijetećih opasnosti

Sanacijski programi za benzinske postaje u vlasništvu investitora INA d.d. Zagreb, izrađeni su u skladu s definiranim sadržajem danim u Pravilniku o mjerama otklanjanja šteta u okolišu i sanacijskim programima te temeljem podataka iz Prostornog plana uređenja grada, Prostornog plana županije, podataka Državnog zavoda za zaštitu prirode, podataka o geološkim i hidrogeološkim značajkama lokacije i šireg područja lokacije, te podataka o uslojenosti tla, stupnju i rasprostranjenosti onečišćenja prikupljenih terenskim istražnim radovima provedenim na lokaciji.

Temeljem prikupljenih podataka o lokaciji i obilježjima šireg područja te podataka o prostornom položaju onečišćenja napravljena je procjena mogućeg utjecaja onečišćenja na sastavnice okoliša. Zaključno, predloženo je tehničko rješenje u svrhu sanacije lokacije.

Na takve Sanacijske programe, Ministarstva zaštite okoliša i prirode je dalo Suglasnost temeljem koje je investitor dužan sanaciju provesti neodgodivo obzirom na specifičnosti onečišćenja.

Kao najprihvatljivija metoda sanacije provodila se kombinacija mehaničkih i bioloških metoda sanacije. Mehaničke metode sanacije - iskop i odvoz onečišćene zemlje s lokacije te zbrinjavanje onečišćene podzemne vode za vrijeme rekonstrukcije benzinske postaje, oduzimalo je najmanje vremena i financijskih sredstava za provođenje sanacijskih mjera na lokaciji. Bioremedijacija onečišćene zemlje, za koju se analizom utvrdilo da sadrži više mineralnih ulja od 500 mg/kg s.t. i BTEX-a više od 6 mg/kg s.t., provodila se na izdvojenoj lokaciji kod ovlaštene tvrtke C.I.A.K. d.o.o. u Vojniću.

Bioremedijacija je proces u kojem se ugljikovodici pod utjecajem mikroorganizama (bakterija) razgrađuju do ugljičnog dioksida i vode. Metoda se temelji na sposobnosti odabranih sojeva mikroorganizama koji koriste ugljikovodike kao izvor ugljika i energije za svoj rast. Bioremedijacijski postupak uspješno se primjenjuje u remedijaciji zemlje koja je onečišćena CH: benzin, diesel, kerozin, mineralna ulja, PAH: biciklički, triciklički i aromatskim ugljikovodicima (BTEX): benzen, toluen, etilbenzen, ksilen, fenoli.

Djelatnosti sakupljanja opasnog otpada, privremenog skladištenja i obrade opasnog otpada postupcima solidifikacije, stabilizacije, bioremedijacije i primarne mehaničke obrade uključujući i razvrstavanje otpada u građevinama i uređajima na lokaciji u industrijskoj zoni A. Hebranga 5 u Vojniću, trgovačko društvo C.I.A.K d.o.o. obavljalo je temeljem važeće dozvole KLASA: UP/I 351-02/11-11/24, URBROJ: 531-13-2-1-11-03 od 6.6.2011. Korištena je tehnologija češkog partnera DEKONTA a.s.

Dozvoljena koncentracija mineralnih ulja u tlu propisana je Pravilnikom o zaštiti poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja (Narodne novine br. 32/10) u kojem stoji da slabu opterećenost naftnim ugljikovodicima za mjesto incidenta predstavlja sadržaj naftnih ugljikovodika od 0,5 g/kg (500 mg/kg). Uspješno saniranim onečišćenjem smatra se sadržaj naftnih ugljikovodika od 5 g/kg (5000 mg/kg s.t.).

Prema Pravilniku o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (Narodne novine br. 117/07) dozvoljena koncentracija mineralnih ulja u tlu za inertni otpad iznosi 500 mg/kg s.t.

Za ocjenu stupnja onečišćenosti mineralnim uljima, procjena je provedena na osnovu preporučenih vrijednosti prema nizozemskom pravilniku (br: 2007124397 DJZ (prosinac, 2007)) u kojem su dane maksimalne vrijednosti pojedinih parametara za područja različite namjene - stambena ili industrijska te interventna vrijednost: mineralna ulja (190, 500, 5000 mg/kg s.t.), benzen (0,2, 1, 1,1 mg/kg s.t.), toluen (0,2, 1,25, 32 mg/kg s.t.), etil benzen (0,2, 1,25, 110 mg/kg s.t.), ksilen (sum) (0,45, 1,25, 17 mg/kg s.t.).

Ciljane analize u tlu provodili su predstavnici ovlaštenog i akreditiranog laboratorija Hidro.Lab d.o.o. iz Opatije, Akreditacija br.1283, KLASA: 383-02/15-30/009, URBROJ: 569-02/6-15-38 od 2.12.2015. Djelatnici laboratorija kontinuirano uzimaju uzorke tla na pozicijama koje odredi nadzorni inženjer koji provodi ekološki nadzor nad iskopom onečišćenog tla. Uzorkovanje tla i pakiranje uzoraka izvodi se sukladno metodi HRI CEN/TR 15310-2:2008, HRI CEN/TR 15310-3:2008. Uzorci tla spremaju se u prikladnu ambalažu, hlade, čuvaju na temperaturi 3-5°C te transportiraju u laboratorij na analizu.

Sukladno Programu sanacije, u uzorcima tla utvrđuje se koncentracija mineralnih ulja, te koncentracija pojedinačnih i ukupnih BTEX-a.

Za vrijeme izvođenja radova na lokaciji djelatnici ovlaštenog i akreditiranog laboratorija Zavoda za javno zdravstvo dr. A. Štampar, akreditacija br.7484, KLASA: 383-02/14-35/001, URBROJ: 569-02/1-15-11 od 10.4.2015, u suradnji s djelatnicima ovlaštenog i akreditiranog laboratorija Bioinstitut d.o.o., akreditacija br.1073, KLASA: 383-02/14-30/051, KLASA: 569-02/6-15-31 od 21.4.2015, provodili su uzorkovanje izbušenog materijala u svrhu određivanja ključnog broja otpada. Laboratorijsku obradu uzorka i određivanje ključnog broja te ocjenu sukladnosti proveli su djelatnici Zavoda za javno zdravstvo dr. A. Štampar, sukladno odredbama Pravilnika o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (NN, br. 117/07, 111/11, 17/31, 62/13).

Za navedene lokacije na kojima je provedena sanacija tla, napravljena su izvješća o provedbi sanacije te su ista upućena Ministarstvu zaštite okoliša i prirode na mišljenje i dobivanje Potvrde o izvršenoj sanaciji štete u okolišu, sukladno čl. 197. Zakona o zaštiti okoliša.

4.2. Neplanirani inspekcijski nadzori

4.2.1. Nadzori po predstavkama (prijavama)

U UIP je tijekom 2015. godine zaprimljeno 1296 predstavki. Po strukturi podnositelja predstavki najbrojnije su predstavke građana (897 odnosno 70,74 %), slijede anonimne predstavke (145 odnosno 11,44 %) te predstavke raznih državnih tijela, institucija i udruga: MUP, JLS, nevladine udruge, pučka pravobraniteljica, DORH, Ured Predsjednice Republike Hrvatske, Vlada Republike Hrvatske i Hrvatski sabor (7).

IZO je postupila prema navodima iz 806 (62 %) zaprimljenih predstavki, a 490 (38%) predstavki proslijeđeno je na nadležno postupanje drugim inspekcijskim tijelima.

U 2015. godini na *e-mail* adresu okolis.inspekcija@mzoip.hr zaprimljeno je sveukupno 1024 elektroničkih predstavki od kojih 696 (68 %) obrađeno od strane dežurnih inspektora ili proslijeđeno na postupanje mjesno nadležnim službama IZO, a 328 (32%) je proslijeđeno drugim tijelima/inspekcijama.

Najčešći razlozi podnošenja predstavki iz nadležnosti IZO odnosili su se na nepropisno gospodarenje otpadom, postupanje sa azbestom, paljenje otpada, kao i onečišćenje zraka te imisije iz raznih izvora.

Najučestalije predstavke koje su proslijeđene na daljnje postupanje drugim tijelima/inspekcijama odnosile su se na bespravnu gradnju, nepropisno ispuštanje sadržaja septičkih jama, neugodne mirise, buku, ugroženost zdravlja ljudi, otpadne vode i onečišćenje voda, devastaciju obale, šuma i zaštićenih predjela, branje zaštićenog bilja, nepropisno držanje životinja i nepropisno poslovanje subjekata.

Osvrt na postupanje po predstavkama u razdoblju 2011. – 2015.

U UIP je proteklih pet godina zaprimljeno 7.796 predstavki. Po strukturi podnositelja najbrojnije su predstavke građana 4.441 (56,97%), a anonimnih predstavki bilo je 970 (12,45%).

IZO je postupila i provela odgovarajuće postupke prema navodima iz 5.499 (70,54 %) zaprimljenih predstavki, a 2.297 (29,46 %) je proslijeđeno drugim inspekcijskim tijelima.

U posljednjih 5 godina na e-mail adresu okolis.inspekcija@mzoip.hr zaprimljeno je sveukupno 3.036 elektronskih predstavki od kojih je 2.010 (66 %) obrađeno od strane dežurnih inspektora ili proslijeđeno na postupanje mjesno nadležnim inspektorima, a 1.026 (33%) na druga tijela/inspekcije.

Nadzor lokacije TOZ, Poljačka 56, Zagreb

Temeljem predstavke građana vezano za nepropisno odlaganje otpada i širenje neugodnih mirisa s lokacije TOZ Penkala d.d., Poljačka 56, Zagreb, na predmetnoj lokaciji provedeni su inspekcijski nadzori 19 pravnih osoba. Vlasnik lokacije je TOZ Penkala d.d., a ostali subjekti se nalaze u najmu na predmetnoj lokaciji.

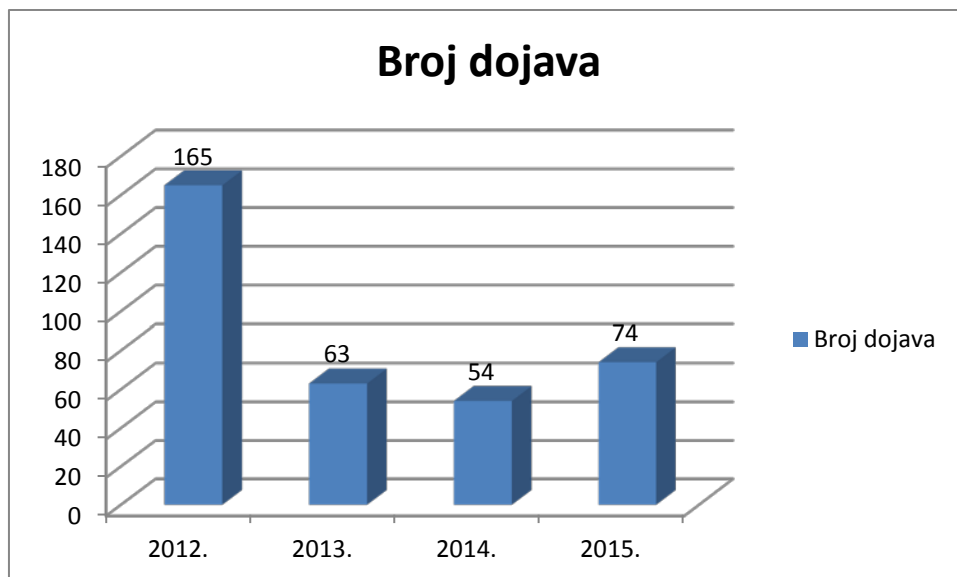
Inspekcijskim nadzorom pravne osobe TOZ Penkala d.d. utvrđene su nepravilnosti vezano za nepropisno skladištenje otpada, obvezu provođenja mjerenja onečišćujućih tvari u zrak iz tri nepokretna izvora te provjeru propuštanja rashladne opreme koja sadrži fluorirane stakleničke plinove slijedom čega su pokrenuti upravni postupci i donijeta rješenja kojima je naređeno otklanjanje navedenih nepravilnosti.

Nadzorom preostalih 18 subjekata kod 6 subjekata su utvrđene nepravilnosti vezane za nepropisno vođenje dokumentacije o otpadu temeljem čega je naređeno 5 mjera na zapisnik i jedno rješenje za vođenje očevidnika o otpadu. Sve nepravilnosti su uklonjene u zadanom roku.

4.2.2. Izvanredni događaji

Posebnu grupu neplaniranih nadzora IZO čine izvanredni događaji. Dojave o izvanrednim događajima zaprimaju se putem Državne uprave za zaštitu i spašavanje – Centra 112, informacija drugih nadležnih tijela npr. MUP-a ili carine te izravno dojavom od operatera koji temeljem odredbi Zakona o zaštiti okoliša imaju obavezu bez odgađanja obavijestiti nadležna tijela o svim bitnim aspektima i mjerama poduzetim u svrhu sprječavanja štete u okolišu nastale uslijed obavljanja njihove djelatnosti ili njihovog svođenja na najmanju moguću mjeru.

Broj dojava IZO u zadnje četiri godine prikazan je na grafu 1.

Graf 1: Prikaz broja zaprimljenih dojava o izvanrednim događajima u razdoblju 2012. – 2015.

Iz prikaza *grafa 1*, vidljivo je da je broj zaprimljenih dojava o izvanrednim događajima u 2015. godini povećan u odnosu na 2014. i 2013. godinu, ali je značajno manji u odnosu na 2012. godinu. U 2015. godini bilo je ukupno 74 dojava, što je 37 % više nego u 2014. godini i 17 % više nego u 2013. godini.

Tijekom 2015. godine zaprimljene su 74 dojave o izvanrednim događajima temeljem kojih su inspektori obavili 74 nadzora. Od ukupno 74 nadzora u 67 slučajeva utvrđeno je onečišćenje, u 44 slučaja je onečišćivač poznat, a u 23 slučajeva nije utvrđeno tko je onečišćivač.

Najviše dojava zaprimljeno je za područje Zagrebačke (24) i za područje Karlovačke županije (12). Najviše je poziva (23) bilo tijekom svibnja 2015. godine.

Najčešći način onečišćenja u 2015. godini bilo je izlivanje tekućina, a najčešći uzrok onečišćenja bio je ljudski faktor. Izvanredni događaji bili su bez posljedica, a prisutna su bila i 2 preventivna slučaja evakuacije stanovništva. Najčešća naređena hitna mjera IZO bila je sanacija tla.

Najzastupljenija skupina izvanrednih događaja u 2015. godini (15) vezana je uz cjevovodne Transporte u vlasništvu INA d.d., gdje uslijed mehaničkih oštećenja naftovoda uzrokovanih korozijom ili ilegalnim priključcima na naftovod dolazi do onečišćenja tla.

Značajnu skupinu izvanrednih događaja čine događaji koji su se događali u industrijskim postrojenjima uzrokovani ljudskim faktorom ili poremećajima u tehnološkom procesu ili nepoznatim uzrocima (13) i uslijed obavljanja komunalne djelatnosti (9) te prometnih nesreća u cestovnom prijevozu uzrokovane ljudskim faktorom (8), a uslijed čega je dolazilo do izlivanja tekućina po prometnicama ili tlu, a sva nastala onečišćenja sanirana su u najkraćem mogućem roku, bez trajnih posljedica, nije bilo žrtava ni ozlijeđenih osoba.

Do onečišćenja je dolazilo izlivanjem raznih tekućina, pretežno goriva (28 slučajeva), odlaganjem otpada (16), spaljivanjima i požarima (11), emisijama u zrak (7), neugodnim mirisima (4) te na ostale načine, a uslijed čega su nastala su onečišćenja sastavnica okoliša: tla (34 slučajeva), zraka (15), rijeka (4), mora (1).

Najzastupljeniji uzrok izvanrednih događaja bio je ljudski faktor (26 slučajeva), slijede mehanička oštećenja (24), ostali i nepoznati uzroci (18) te poremećaji tehnološkog procesa (2) i elementarne nepogode (2).

Najviše izvanrednih događaja u 2015. godini (32%) zabilježeno je na prostoru Zagrebačke županije, od čega najveći udio čine dojave uslijed oštećenja cjevovoda INA d.d. (njih 11 ili 46%).

Sva onečišćenja sanirana su putem ovlaštenih osoba, a u tijeku sanacije sudjelovali su i vatrogasci i MUP te ostale stručne službe.

4.3. Unaprjeđenje rada i suradnja inspekcije

U odnosu na obvezu kontinuiranog stručnog usavršavanja inspektora zaštite okoliša i unaprjeđenja stečenih stručnih znanja i vještina te stjecanja novih, UIP je provodila edukaciju inspektora zaštite okoliša organiziranim programima izobrazbe, održavanjem stručnih tematskih radionica i godišnjeg sastanka inspektora, provedbom pretpristupnih projekata te stalnim sudjelovanjem inspektora zaštite okoliša u radu relevantnih međunarodnih mreža.

Važno je za napomenuti da je u 2015. godini IZO započela s izvršenjem obveze iz članka 23. Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprječavanje i kontrola onečišćenja) (preinačena) (tekst značajan za EGP) (SL L 334, 17.12.2010.), preneseno u pravni poredak Republike Hrvatske Zakonom o zaštiti okoliša, kojim je određeno da se za postrojenja u kojima se odvijaju aktivnosti iz Priloga I navedene Direktive izrađuju programi nadzora koji uključuju učestalost posjeta lokacijama, a koja se temelji na sustavnoj procjeni rizika koje nadzirano postrojenje predstavlja za okoliš. U tom smislu IZO je započela s korištenjem učinkovitog alata-web aplikacije (integrirane metode procjene rizika) uz pomoć koje nakon provedenih nadzora inspektori ocjenjuju nadzirana postrojenja kako bi se odredili prioritetni nadzori temeljeni na rizičnosti svakog pojedinog postrojenja.

Tijekom 2015. godine IZO je pripremala i natječajnu dokumentaciju za prethodno odobrene projekte iz IPA programa IPA FF RAC 2013 „Jačanje kapaciteta inspekcije zaštite okoliša u području kvalitete zraka i kontrole praćenja emisija stakleničkih plinova“ i Prijelazni instrument "Jačanje sustava inspeksijskih nadzora industrijskih postrojenja koja značajno utječu na okoliš.

4.3.1. Godišnji sastanak inspektora zaštite okoliša

U cilju razmjene iskustava, usklađivanja rada inspektora i nastavak zajedničkog djelovanja s ostalim nadležnim tijelima te u cilju unaprjeđenja ukupnog sustava nadzora zaštite okoliša u Republici Hrvatskoj, UIP je u Krapinskim Toplicama od 25. do 27.11.2015. održala godišnji sastanak inspektora zaštite okoliša. Na sastanku su sudjelovali i predstavnici inspekcije zaštite prirode MZOIP, predstavnici Carinske uprave Ministarstva financija i predstavnici MUP-a.

Na sastanku je održan veći broj prezentacija na teme koje su trenutno najzastupljenije u svakodnevnom radu inspektora, a njihovo dodatno razmatranje trebalo je doprinijeti učinkovitijim inspeksijskim nadzorima.

Glavne teme sastanka bile su:

1. NADZOR GRADOVA U VEZI PGO I ODVOJENOG PRIKUPLJANJA OTPADA

Najznačajniji zaključci su bili da sustav odvojenog prikupljanja otpada nije uspostavljen u dovoljnoj mjeri odnosno da je isti nezadovoljavajući zbog toga što:

- veliki broj JLS nema RD ili je njihov broj nedovoljan,
- je postavljen nedovoljan broj spremnika na javnim površinama prema vrstama otpada i broju stanovnika,
- je sustav odvojenog prikupljanja otpada nezadovoljavajući zbog čega veliki dio vrijednih sirovina završi na odlagalištima,
- je gospodarenje građevnim otpadom neodgovarajuće, jer se isti odlaže na odlagališta, umjesto da se daje prednost recikliranju i ponovnom korištenju materijala,
- se ne provodi javna usluga prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada.

Zbog toga je potrebno:

- dati prednost kompostiranju na „kućnom pragu”, naročito u ruralnim područjima,
- poticati „ponovnu uporabu” stvari/predmeta u istu svrhu za koju su napravljeni (rabljena odjeća, obuća, EE oprema i uređaji i dr.),
- kontinuirano provoditi edukaciju,
- uskladiti obračun naplate komunalne usluge i poticati razvrstavanje otpada.

2. MEDIJACIJA U OKOLIŠNOM ZAKONODAVSTVU

Nastavno na upute sudaca prekršajnog suda, a u svrhu efikasnosti u postupanju nadležnih tijela državne uprave razmatrana je mogućnost jačanja kapaciteta inspeksijske službi za provedbu postupaka sporazumijevanja u slučaju kada je to i za inspekciju i za stranku povoljnije.

Također je zaključeno da bi se na ovaj način unaprijedila i komunikaciju sa sudovima radi usvajanja najboljih praksi u postupcima sporazumijevanja

Za ovaj proces potrebno je načiniti Izjavu o sporazumijevanju i Obavijest iz članka 109.a, koji se predaju nadležnom Prekršajnom sudu, a koji će odlučiti o njezinom prihvatanju.

Ukoliko nadležni sud ne prihvati sporazum stranaka, postignuti sporazum će se smatrati optužnim prijedlogom i sud će provesti postupak u kojem će raspraviti okolnosti zbog kojih nije prihvatio sporazum i donijeti odgovarajuću odluku o prekršaju.

3. PREKRŠAJNI NALOG I OBVEZNI PREKRŠAJNI NALOG u primjeni nekih odredbi Zakona o održivom gospodarenju otpadom

Na sastanku je predloženo obavijesti o počinjenom prekršaju odredbi Zakona o održivom gospodarenju otpadom utvrđenih od strane djelatnika MUP-a rješavati putem obveznog prekršajnog naloga. Pri tom se napominje da:

1. su obveze proistekle iz odredbi članka 109a. Prekršajnog zakona već ugrađene u obrazac obveznog prekršajnog naloga, u kojem slučaju ne postoji obveza slanja pisane obavijesti u skladu s navedenim člankom prije samog naloga,

2. u slučaju da okrivljenik uloži prigovor na obvezni prekršajni nalog potrebno je, u skladu s odredbama članka 243. Prekršajnog zakona, bez odgode taj prigovor zajedno sa spisom predmeta dostaviti prekršajnom sudu nadležnom prema mjestu počinjenja prekršaja,
3. je obvezni prekršajni nalog svojom pravomoćnošću postao ovršna isprava, te se kao takav može proslijediti nadležnom Državnom odvjetništvu radi pokretanja ovršnog postupka,
4. kopiju otpremljenog obveznog prekršajnog naloga potrebno dostaviti na znanje u Službu zajedničkih poslova i unaprjeđenje rada radi evidentiranja kao i eventualne presude o prigovorima uložnim na naloge.

Slijedom navedenog izneseni su sljedeći prijedlozi:

- načiniti Izmjene i dopune Zakona o održivom gospodarenju otpadom,
- preostale obavijesti MUP-a riješiti putem OPN,
- Plan klasifikacijskih oznaka unutarnjih ustrojstvenih jedinica MZOIP-a dopuniti oznakom za obvezene prekršajne naloge,
- odrediti i druge prekršaje na koje bi se primjenjivao OPN.

4. INSPEKCIJSKI NADZOR GOSPODARENJA MEDICINSKIM OTPADOM

U svrhu što veće učinkovitosti, potrebno je poboljšati sustav gospodarenja medicinskim otpadom i uključiti Ministarstvo zdravlja.

S obzirom na sve veći broj problema vezanih za ovu vrstu otpada, također je potrebno pojačati inspekcijske nadzore u procesu nastanka i tijeka medicinskog otpada.

5. GOSPODARENJE OTPADOM KOJI SADRŽI AZBEST

Odlaganje građevinskog otpada koji sadrži azbest zahtjeva posebne mjere kojih se potrebno pridržavati, pa je tako uspostavljen sustav koji omogućava da se ta vrsta otpada više ne odlaže nekontrolirano na divljim odlagalištima nego kontrolirano u skladu s propisima i bez štetnih posljedica za okoliš i zdravlje ljudi. Stoga:

- proizvođač i obrađivač otpada moraju osigurati sve potrebne mjere da se emisija azbesta u zrak, ispusti azbesta i materijala koji sadrži azbest u vode, odnosno stvaranje otpada koji sadrži azbest spriječe, odnosno svedu na najmanju moguću mjeru,
- na postrojenja koja u proizvodnji koriste azbest potrebno je primjenjivati mjere i granične vrijednosti iz posebnih propisa kojima se propisuju granične vrijednosti emisija u zrak odnosno ispusta u vode uz obvezu primjene najboljih raspoloživih tehnika,
- proizvođač azbestnog cementa dužan je osigurati obradu i recikliranje svih otpadnih tekućina koje nastanu kao posljedica procesa proizvodnje azbestnog cementa,
- korisnik proizvoda koji sadrže azbest dužan je osigurati sve potrebne mjere sukladno posebnim propisima da djelatnosti koje uključuju korištenje proizvoda koji sadrže azbest ne prouzroče onečišćenje okoliša azbestnim vlaknima ili prašinom.
- proizvođač i obrađivač su dužni osigurati sve potrebne mjere za sprečavanje onečišćenje okoliša azbestnim vlaknima ili prašinom nastalih njihovom djelatnošću sukladno posebnim propisima.

6. PLANIRANJE RADA INSPEKCIJE ZAŠTITE OKOLIŠA I PRIMJENA INTEGRIRANE METODE PROCJENE RIZIKA (IRAM)

Ovim izlaganjem inspektori zaštite okoliša i njihovi gosti prvenstveno su trebali biti upoznati sa zahtjevima koji se postavljaju pred inspekciju temeljem članka 23. Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprječavanje i kontrola onečišćenja) (preinačena) (tekst značajan za EGP) (SL L 334, 17.12.2010.), preneseno u pravni poredak Republike Hrvatske Zakonom o zaštiti okoliša i to kroz: sustav IZO - učinke na okoliš; izradu plana IZO - sadržaj plana; program rutinskih inspekcija; učestalost posjeta lokaciji; procjenu rizika/kriterij rizika; neplanirane inspekcijske nadzore, izvještavanje o provedenom nadzoru.

Godišnji plan koordiniranih inspekcijskih nadzora temelji na sustavnoj procjeni rizika koji predmetno postrojenje ili područje postrojenja predstavlja za zdravlje ljudi, materijalna dobra i okoliš. Nadzor postrojenja ili područja postrojenja koja predstavljaju najveći rizik za zdravlje ljudi, materijalna dobra i okoliš planira se jednom godišnje, a nadzor postrojenja ili područja postrojenja koja predstavljaju najmanji rizik za zdravlje ljudi, materijalna dobra i okoliš planira se jednom u tri godine temeljem prioritizacije.

7. KONTROLA PREKOGRANIČNOG PROMETA OTPADOM – ULOGA CARINE

Poslovi carinske službe kako je navedeno u Zakon o carinskoj službi (NN, br.68/2013; 30/2014) odnose se na nadzor nad: unosom; iznosom; prekograničnim prometom; drugim kretanjem i gospodarenjem otpadom sukladno propisima koji uređuju gospodarenje otpadom, provedbom obveza proizvođača proizvoda u smislu propisa koji uređuju gospodarenje otpadom te naplata naknada za gospodarenje posebnim kategorijama otpada koje se obračunavaju i plaćaju, te postupka posredovanja i trgovanja otpadom sukladno propisima koji uređuju gospodarenje otpadom.

Također su predstavljeni primjeri slučaja iz prakse o kojima je provedena aktivna i plodonosna rasprava.

8. NADZOR POŠILJKI OTPADA - NOVE OBVEZE TEMELJEM UREDBE (EU) br. 660/2014 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 15. svibnja 2014. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1013/2006 o pošiljkama otpada (SL L 189, 27.6.2014.)

Ova Uredba prvenstveno je donesena u svrhu da se osigura ravnomjernija/usklađena provedba inspekcijskih nadzora kroz uspostavu minimalnih uvjeta inspekcije u cijeloj EU, čime će se ujedno poboljšati i cjeloviti sustav gospodarenja otpadom, a što je od velikog značaja i za Republiku Hrvatsku. Postizanjem zadanih ciljeva koji bi doveli do ostvarivanja navedenih rezultata olakšao bi se rad inspekcije koja bi samim time bila u mogućnosti postići veći stupanj učinkovitosti u nadzoru prometa otpada, kao i efikasnosti u sprečavanju ilegalnog prometa otpada.

Učinkovito provođenje inspekcije pošiljki otpada ne samo da pomaže sprečavanju ozbiljnih utjecaja na okoliš i zdravlje ljudi, koji mogu biti posljedica ilegalnih pošiljki otpada, već pridonosi i uštedi visokih troškova, a donosi i izravnu gospodarsku korist državi članici, ali i industrijskom sektoru.

S obzirom na zemljopisni položaj Republike Hrvatske, učinkoviti nadzor prometa i prekograničnog prometa otpada (zbog granice prema zemljama koje nisu članice EU) od posebne je važnosti ne samo za Republiku Hrvatsku nego i za čitav teritorij EU.

Uredba (EU) br. 660/2014 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 15. svibnja 2014. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1013/2006 o pošiljkama otpada primjenjuje se od 1. siječnja 2016.

Za nadležna tijela koja provode inspekcijske nadzore ovaj dokument je od velike važnosti jer se pobliže propisuju nadležnosti i načini postupanja prilikom kontrole pošiljki otpada.

Člankom 35.a Uredbe propisano je da pojam „inspekcijski nadzor” znači djelovanja koja poduzimaju uključena tijela (što uključuje i IZO i policiju i carinu) kako bi se provjerilo jesu li ustanova, poduzeće, posrednik, trgovac, pošiljka otpada ili s time povezana uporaba ili odlaganje u skladu s relevantnim zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi.

Države članice do 1. siječnja 2017. osiguravaju da se za njihovo cijelo geografsko područje uspostavi jedan ili više planova, ili zasebno ili kao jasno definirani dio drugih planova, za inspekcijske nadzore koji se provode u skladu sa stavkom 2. („plan inspekcijskog nadzora”). U tu svrhu potrebno je žurno potpisati sporazum o suradnji između svih nadležnih tijela.

Na godišnjem sastanku prikazano je, kao primjer dobre prakse, i zajedničko djelovanje djelatnika MUP-a i IZO u slučaju većeg broja odbačenih bačvi s opasnim otpadom u okolici Karlovca, a predstavljena je i primjena europske sheme trgovanja emisijama stakleničkih plinova u Republici Hrvatskoj.

4.3.2. Stručno osposobljavanje kroz programe izobrazbe

Tijekom 2015. godine svi inspektori zaštite okoliša prošli su stručno osposobljavanje kroz dva ciljana programa izobrazbe:

- „Obuka iz područja suzbijanja djela protiv okoliša” i
- „Obuka iz područja inspekcijskih nadzora sukladno članku 23. Direktive o industrijskim emisijama (2010/75/EC)”,

Ovi programi održani su u sklopu twinning light projekta IZO „Jačanje kapaciteta inspekcije zaštite okoliša i drugih nadležnih državnih tijela i institucija za sprječavanje, prepoznavanje, istrage i procesuiranja u slučajevima djela protiv okoliša“ financiranog iz EU programa IPA 2011. Cilj programa bio je razvoj vještina i stručnog znanja inspektora zaštite okoliša ali i službenika drugih nadležnih institucija Republike Hrvatske te uspješno otkrivanje i procesuiranje djela protiv okoliša a sve u skladu s odredbama i zahtjevima EU.

Na radionici iz područja suzbijanja djela protiv okoliša prezentirane su i diskutirane slijedeće teme:

Novosti vezane za Direktivu 2008/99/EZ Europskog parlamenta i vijeća od 19. studenoga 2008. o zaštiti okoliša putem kaznenog prava (Tekst značajan za EGP) (SL L 328, 6.12.2008.), preneseno u pravni poredak Republike Hrvatske Kaznenim zakonom

- Izmjene i dopune hrvatskog Prekršajnog zakona,
- Primjeri/slučajevi iz prakse i iskustva Hrvatske, Austrije i Belgije,
- Međuinstitucijska suradnja,
- Organizacija i način rada u području procesuiranja djela protiv okoliša u Austriji, Belgiji i Hrvatskoj,
- Policijske istrage kaznenih djela protiv okoliša u Austriji i Belgiji,
- Dokazivanje štete ili ugroze u okolišu u kaznenom postupku,
- Kriteriji za utvrđivanje radi li se o prekršajnom ili kaznenom djelu,
- Međunarodna suradnja i razmjena informacija,
- Zajednički zaključci i preporuke.

Program radionice iz područja Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprječavanje i kontrola onečišćenja) (preinačena) (tekst značajan za EGP) (SL L 334, 17.12.2010.), preneseno u pravni poredak Republike Hrvatske Zakonom o zaštiti okoliša, obuhvatio je sljedeće teme:

- Načela članka 23. Direktive, BAT i BREF – nova BAT načela,
- Sadržaj IED dozvola - primjer dozvole iz Austrije,
- Implementacija IED direktive i inspekcijski nadzori sukladno direktivi u Austriji,
- Suradnja i koordinacija nadležnih tijela u Austriji,
- Primjeri inspekcijskih planova i programa iz Austrije,
- Načela procjene rizika i IRAM alat kao podloga za planiranje inspekcijskih aktivnosti,
- Primjeri izvješća iz Austrije,
- Radnje kod utvrđenih nezakonitosti – mjere, mogućnosti za povlačenje dozvole, itd.,
- Smjernice za provedbu inspekcijskih nadzora u Hrvatskoj – nalazi i preporuke.

Značajni doprinosi postizanju ciljeva ovog projekta čine izrađeni i distribuirani dokumenti:

- preporuke za unaprjeđenje sustava za sprječavanje, otkrivanje, istraživanje, procesuiranje i kažnjavanje djela protiv okoliša putem učinkovitije suradnje svih uključenih dionika: Potpisivanje sporazuma o suradnji dionika relevantnih za prepoznavanje, otkrivanje, istraživanje i procesuiranje kaznenih djela protiv okoliša; Ciljani programi obuke o djelima protiv okoliša unutar policijskog sustava; Održavanje zajedničkih programa obuke za ciljane grupe dionika; Sudjelovanje policije, carine i predstavnika pravosuđa, uz predstavnike MZOIP-a, na međunarodnim forumima o kaznenim djelima protiv okoliša; Unaprjeđenje postupanja vezano za prekršajna djela.
- prijedlog sustava za inspekcijske nadzore sukladno čl. 23. Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprječavanje i kontrola onečišćenja) (preinačena) (tekst značajan za EGP) (SL L 334, 17.12.2010.), preneseno u pravni poredak Republike Hrvatske Zakonom o zaštiti okoliša, te izrađenih 6 korespondirajućih tehničkih smjernica s obrascima za praktičnu primjenu: Smjernica za inspekcijske planove; Smjernica za inspekcijske programe; Smjernica za “sadržaj inspekcijskog nadzora” (opseg inspekcijskog nadzora i upitnik za inspektore, uključujući ispravno pristupanje u primjeni BAT-zaključaka); Smjernica za važne informacije od nadležnih inspektora za objedinjeno izvješće; Smjernica za izradu objedinjenog izvješća o provedenom nadzoru postrojenja; Smjernica za informacije dostupne javnosti o provedenom nadzoru.

4.3.3. Suradnja s drugim tijelima državne uprave

Planirana suradnja s drugim tijelima državne uprave ostvarena je u potpunosti kroz koordinirane inspekcijske nadzore, inspekcijski nadzor vojnih objekata, inspekcijske nadzore prekograničnog prometa otpadom, pripremu i podnošenje optužnih prijedloga na temelju obavijesti o počinjenom prekršaju dostavljenih od strane MUP-a, provedbu projekata ECRAN/ECENA i IMPEL te iz programa IPA I. komponente

Nakon suradnje ostvarene tijekom provedbe „twinning“ Projekta IPA 2008 „Provedba novog Zakona o zaštiti okoliša usklađenog sa zakonodavstvom EU-a u slučajevima kaznenih djela protiv okoliša“ utvrđeno je da policija učestalije bilježi kršenja propisa u području postupanja s otpadom, prvenstveno u vezi nepropisnog sakupljanja i prijevoza otpada. U cilju bolje

daljnje suradnje predstavnici MUP-a sudjelovali su i na godišnjem sastanku IZO radi razmjene iskustava vezano uz temu prekršajnih postupaka utvrđenih od djelatnika policije.

Tijekom 2015. godine, nastavljena je i suradnja s djelatnicima Carinske uprave i granične policije koji u suradnji s IZO obavljaju nadzor prometa otpada. Ovi nadzori provode se u skladu s Uredbom (EZ-a) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o pošiljkama otpada (SL L 190, 12.7.2006.), kako je zadnje izmijenjena i dopunjena Uredbom Komisije (EU-e) br. 255/2013 kojom se, u svrhu prilagodbe znanstvenom i tehničkom napretku, dopunjuju prilozi I.C, VII. i VIII. Uredbe (EZ-a) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o pošiljkama otpada (SL L 79, 21.3.2013. Suradnja IZO, djelatnika Carinske uprave i granične policije unaprijeđena je tijekom provedbe twinning Projekta IPA 2009 „Jačanje kapaciteta za provedbu prekograničnog prometa otpadom” u kojem su sudjelovali predstavnici Carinske uprave i granične policije. Tijekom provedbe ovih inspekcijskih nadzora ostvarena je i suradnja sa nadležnim tijelima Republike Slovenije.

Također je kroz provedbu IPA 2011 twinning light Projekt pod nazivom „Jačanje kapaciteta inspekcije zaštite okoliša i drugih nadležnih državnih tijela i institucija za sprečavanje, prepoznavanje, istrage i procesuiranja u slučajevima djela protiv okoliša - CROENOFFENCE“ ostvarena suradnja s predstavnicima Ministarstva pravosuđa, Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, Pravosudne akademije, Ministarstva unutarnjih poslova – Ravnateljstva policije, Ministarstva financija – Carinske uprave, Ministarstva poljoprivrede – vodopravne inspekcije, Ministarstva zdravlja – sanitarne inspekcije, Državne uprave za zaštitu i spašavanje, prekršajnih i kaznenih sudova, Visokog upravnog suda Republike Hrvatske te Hrvatske udruge sudskih vještaka.

U aktivnostima ovog Projekta aktivnu ulogu preuzeli su i predstavnici prekršajnih sudova, Državnog odvjetništva i suradnih inspekcija kroz pripremanje prezentacija kao podloge za diskusiju te su prezentirani slučajevi dobre suradnje ili izostanka suradnje u postupcima vezanim za prepoznavanje, istragu i procesuiranje djela protiv okoliša.

Sukladno Sporazumu o provođenju inspekcijskih nadzora od 29. ožujka 2005. sklopljenog između tadašnjeg Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva i Ministarstva obrane, nastavljena je suradnja u okviru koje je IZO u suradnji sa Inspektoratom obrane obavljala nadzore nad primjenom Zakona o zaštiti okoliša, Zakona o zaštiti prirode, Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Zakona o zaštiti zraka na planiranim lokacijama vojnih poligona (Crvena Zemlja kod Knina, Eugen Kvaternik kod Slunja i Gašinci kod Đakova) te zapovjedništva HKOV-a u Karlovcu, HRM u vojarni sv. Nikola u Lori i zapovjedništva HRZ i PZO na Plesu kod Zagreba.

IZO je kroz izvješćivanje o provedenim inspekcijskim nadzorima bila uključena i u rad Povjerenstva za praćenje poboljšanja kakvoće zraka na području grada Siska i dinamike radova na modernizaciji postrojenja Sektora Rafinerije nafte Sisak.

Inspektori zaštite okoliša sudjelovali su i u radu Radne grupe za praćenje stanja zraka/vazduha na području Slavonskog Broda (RH) i Broda (BiH) te Povjerenstva za praćenje poboljšanja kvalitete zraka na području grada Slavonskog Broda.

Radna grupa za praćenje stanja zraka/vazduha na području Slavonskog Broda (RH) i Broda (BiH) djeluje od 2012. godine, a osnovana je sa ciljem praćenja i analize stanja onečišćenja zraka na području Slavonskog Broda i Broda. IZO je u Radnu grupu uključena temeljem hrvatskih iskustava vezanih uz nadzore rada sisačke te riječke rafinerije, a koja iskustva su u konačnici rezultirala poboljšanjem kvalitete zraka u neposrednom rafinerijskom okruženju odnosno u spomenutim gradovima.

Jedan od razloga formiranja Povjerenstva za praćenje poboljšanja kvalitete zraka na području grada Slavonskog Broda je pravovremeno, redovito i kvalitetno informiranje građana grada Slavonskog Broda, kako o stanju kvalitete zraka na području grada, tako i o svim aktivnostima i mjerama koje provodi država putem svojih institucija.

Iako se u slučaju rafinerije Brod radi o prekograničnom onečišćenju te IZO Republike Hrvatske nema ovlasti za postupanje, uloga IZO u radu Povjerenstva je informiranje o ovlastima u području praćenja kvalitete zraka na području Republike Hrvatske, sudjelovanje u praćenju provedbe mjerenja na području Slavonskog Broda te povratno izvješćivanje o poduzetim aktivnostima i stanju kvalitete zraka na području Slavonskog Broda.

PRIMJER DOBRE PRAKSE: SURADNJA IZO I KRIMINALISTIČKE POLICIJE U OTKRIVANJU POČINITELJA KAZNENOG DJELA - BAČVE S OPASNIM OTPADOM ODBAČENE U OKOLIŠ NA PODRUČJU KARLOVAČKE ŽUPANIJE

Tijekom prvih dana svibnja 2015. na više lokacija u Karlovačkoj županiji pronađene su odbačene bačve s nepoznatim sadržajem. Događaj je otkriven 1. svibnja 2015. kada je jedan građanin prijavio nadležnoj policijskoj postaji da se na makadamskom putu u Općini Netretić nalazi jedna bačva iz koje se širi miris po organskim otapalima. Vrlo brzo otkrivene su nove lokacije na području grada Karlovca sa bačvama punim sličnog sadržaja.

Ukupno je na području Karlovačke županije otkriveno 17 lokacija na kojima su odbačene bačve. Bačve su odbačene na područje 7 JLS kojima su od strane IZO izrečene hitne mjere uklanjanja otpada.

Temeljem zaprimljenih dojava IZO je obavila 13 očevida, izrekla 9 usmenih rješenja i otpremila 3 pisana opravka rješenja o hitnim mjerama. Iz okoliša su uklonjene 73 bačve sa 17,22 t otpada i 10,44 t onečišćene zemlje, a rezultati analiza i vještačenja potvrdili su da se radi o opasnom otpadu. Pri tome je potrebno istaknuti da je:

- otpad bio odbačen na 17 lokacija, a teren na koji su odbačene bačve bio je vrlo nepristupačan što je otežavalo provođenje inspektorskog nadzora, policijskog očevida, izvlačenje bačava i sanaciju zemljišta
- događaj otkriven prvog dana produženog vikenda i nije bilo moguće osigurati odgovarajuće skladište otpada
- komunikacija koja je uključivala Centar 112, OKC PU Karlovačke i JVP Grada Karlovca bila vrlo zahtjevna i uključivala je brojne kontradiktorne informacije o pojedinim lokacijama odbacivanja otpada
- suradnja sa pojedinim JLS bila otežana zbog nedovoljnog poznavanja propisa od strane pojedinih čelnika JLS.

Tragom oznaka na bačvama, pregledom dokumentacije o nastanku i tijeku otpada te izvješća o obavljenim nadzorima ovlaštenih osoba, IZO daljnji nadzor usmjerava na mogućeg počinitelja – ovlaštenu osobu za gospodarenje otpadom kojoj je, temeljem utvrđenog činjeničnog stanja da su u skladištu otpada uskladištene prevelike količine otpada u odnosu na kapacitet skladišta i da se otpad skladišti duže od zakonom propisanih godinu dana, prethodno bilo izdano inspekcijsko rješenje kojim se nalaže uklanjanje i propisno zbrinjavanje oko 400 tona otpada do 20. svibnja 2015.

IZO u suradnji sa kriminalističkom policijom obavlja nadzor u skladištu otpada i potvrđuje sumnju. Iz svjedočenja zaposlenika i pregledom dokumentacije utvrđuje se da je iz skladišta otpada dana 30. travnja 2015. izašla pošiljka opasnog otpada koju je činilo 88 bačvi na drvenim paletama, a koju nije pratio prateći list za otpad i nije upisana u očevidnik o nastanku i tijeku otpada. U ispitnom postupku inspektori kriminalističke policije PU Karlovačke dobivaju priznanje odgovorne osobe za gospodarenje otpadom, a policijski službenici PU Istarske dobivaju snimke nadzornih kamera koje su snimile pošiljku otpada prilikom izlaza iz skladišta otpada te na ulazu u tunel Učka.

U razrješavanju kaznenog djela sudjelovali su policijski inspektori iz Karlovačke i Istarske županije te inspektori zaštite okoliša Uprave za inspekcijske poslove sa područja Karlovačke i Istarske županije te inspektori središnje službe, a IZO je policiji dostavila ključnu informaciju koja je dovela do počinitelja kaznenog djela.

Slijedom pribavljenih dokaznih materijala 4 osobe s područja Primorsko-goranske i Karlovačke županije osumnjičene su da su u travnju 2015. godine dogovorile ilegalno zbrinjavanje opasnog otpada iz skladišta tvrtke koje se nalazi na području Istarske županije. Jedna osoba se sumnjiči da je 30. travnja 2015. preuzela ukupno 88 bačvi s otpadom te ih teretnim automobilom u razdoblju od 30. travnja do 6. svibnja odbacila u okoliš na više lokacija na području Karlovačke županije. Ujedno, sukladno odredbama Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kazneno djelo, kazneno je odgovorno i trgovačko društvo, čije je sjedište na području Primorsko-goranske županije, te odgovorna osoba tog trgovačkog društva.

Zbog svojstva zapaljivosti uskladištenog otpada, u nadzor skladišta otpada uključena je i inspekcija zaštite od požara Ministarstva unutarnjih poslova, koja također pokreće upravne postupke i podnosi optužne prijedloge prekršajnom sudu, te građevinska inspekcija Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja, a vezano uz propisnu izgrađenost građevine.

Daljnjim nadzorom rada ovlaštene pravne osobe za gospodarenje otpadom od strane IZO nailazi se na niz nedostataka i nepravilnosti u radu nadzirane osobe, a koji rezultiraju donošenjem rješenja o zabrani prihvata svih vrsta otpada u skladište otpada te zabranom gospodarenja medicinskim otpadom. Također je podniet optužni prijedlog prekršajnom sudu zbog neažurnog i netočnog vođenja očevidnika o nastanku i tijeku otpada. Tijekom nadzora otkrivaju se i usputno rješavaju, uz suradnju pravne službe MZOIP, mnoge pravne nedoumice (spriječenost odgovorne osobe da zastupa pravnu osobu uslijed odluke suda, obročno plaćanje upravne mjere, postupanje u slučaju predstečajne nagodbe i drugo).

Suradnja i razmjena informacija kako sa drugim službama, a tako i unutar IZO, rezultirala je brzim otkrivanjem počinitelja i primjer je učinkovitosti i efikasnosti državnih službi.

4.3.4. Međunarodna suradnja

IZO je i tijekom 2015. godine u cilju unaprjeđenja rada i suradnje, stručnog usavršavanja i usklađene kontrole provedbe propisa s EU praksom, nastavila surađivati na međunarodnoj, posebice EU razini, s drugim tijelima i institucijama kroz aktivno sudjelovanje u mrežama, organizacijama i radnim grupama: IMPEL, ECRAN, INTERPOL, Tehnička radna grupa za SEVESO inspekciju (TWG2), Project Custom 20 20 (PC 20 20).

U radu europske **IMPEL mreže** IZO je aktivno sudjelovala u sljedećim aktivnostima:

14. Generalna skupština mreže održana u Luxemburgu na kojoj su prezentirane i raspravljane kao glavne teme: budući razvitak IMPEL mreže; komunikacija i ugradnja izlaznih dokumenata s projekata; potpisivanje sporazuma o suradnji između IMPEL i THEMIS mreža; glasovanje o uključivanju novih članova Inspektorat Makedonije i Walesa; izazovi u praktičnoj primjeni okolišnog zakonodavstva (prepoznavanje i rješavanje nedostataka u zakonodavstvu i sl.); Prijedlog budućih projekata raspoređenih po radnim grupama; - financijsko izvješće o radu mreže, plan financiranja za naredno razdoblje; izvješće o provedbi projekta „Make it Work“ čiji bi rezultati u budućnosti trebali olakšati provedbu okolišnog zakonodavstva EU; pregled projekata koji su se provodili u prethodnom razdoblju, i najava sljedeće Generalne skupštine koja će se održati u Bratislavi u prosincu 2016. godine.

Radna grupa **Otpad i prekogranični promet otpada (TFS)** kroz aktivnosti:

- Godišnja Konferencija o prekograničnom prometu otpadom održana u Ljubljani čiji cilj je bio posvećen jačanju međunarodne mreže inspekcija zaštite okoliša i unaprjeđenje kvalitete nadzora prometa pošiljki otpada te su sukladno tome teme bile praktična primjena i zajednički naponi svih nadležnih tijela u borbi protiv nezakonitih pošiljki otpada, razmjena dobrih iskustava i naučenih lekcija za pitanja međuagencijske suradnje i povrata nezakonitih pošiljki otpada, ažuriranje IMPEL TFS mreže sukladno reorganizaciji IMPEL mreže, diskusija o mogućoj povezanosti ilegalnih odlagališta otpada i nezakonitih pošiljki otpada, izvješćivanje o projektima koji su u tijeku, analiza bazirana na stvarnim slučajevima povrata pošiljki otpada - problemi i moguća rješenja,
- Međunarodni treninzi “Jačanje programa inspekcijskih vještina vezano za nadzor odlagališta otpada“ u Beču i Santiago de Compostela čiji cilj je pomoć inspektorima zaštite okoliša u što uspješnijoj i ujednačenijoj primjeni odredbi EU i nacionalnog zakonodavstva te razmjena informacija i najboljih praksi u svrhu poboljšanja nadzora i praćenja rada i stanja odlagališta,

Radna grupa **Industrija i zrak** kroz aktivnosti:

- Seminar naučenih lekcija iz industrijskih nesreća u Lilleu koji je organiziran za europske inspektore s ciljem poboljšanja prevencije industrijskih nesreća i kontrole upravljanja rizicima. Inspektorima je cilj, kroz naučene lekcije iz nesreća koje su se dogodile, pružiti operaterima alat za upravljanje neočekivanom, opasnom pojavom sa sredstvima-internim resursima koja su u tom trenutku raspoloživa na mjestu nesreće,
- Projekt „IED Implementation Project“. Rad na projektu organiziran je u tri grupe sudionika te su obrađene teme načina i vrste izvještavanja o provedenim integriranim inspekcijskim nadzorima IED postrojenja, zatim razrada i definiranje pojma nesukladnosti kao kategorije kojom se opisuje rad nekog postrojenja, te postupanje inspekcije kod zatvaranja IED postrojenja te bankrota postrojenja. Tijekom 2016. godine nastaviti će se s daljnjim aktivnostima na projektu s naglaskom na sudjelovanju

javnosti i povećanju učinkovitosti i efikasnosti inspekcijskih nadzora i kontrole u zaštiti okoliša putem poticanja suradnje i koordinacije između različitih inspekcijskih i nadzornih tijela u cilju racionalizacije i optimizacije korištenja inspekcijskih i nadzornih resursa, razvoja primjera dobre prakse u primjeni zaključaka o NRT-u, radu inspekcije i izradi temeljnog izvješća o onečišćenju tla i podzemnih voda, procjene, evaluacije i ublažavanja najozbiljnijih oblika nepriдрžavanja Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprječavanje i kontrola onečišćenja) (preinačena) (tekst značajan za EGP) (SL L 334, 17.12.2010.), preneseno u pravni poredak Republike Hrvatske Zakonom o zaštiti okoliša, optimizacije komunikacije s javnosti i aktivnog priopćavanja istoj rezultata inspekcijskih nadzora i kontrole, razvoja metoda reagiranja nakon ozbiljne pritužbi vezanih za okoliš, ozbiljnih nesreća i nezgoda u okolišu te izrade i uporabe elektroničkih kontrolnih lista za provedbu inspekcijskog nadzora i kontrole u cilju omogućavanja lakšeg mjerenja i evaluacije učinkovitosti i efikasnosti te provedbe.

- Projekt “Risk Criteria Database & Risk Analysis Tools Development”. Definiranje i izrada baze podataka o kriterijima rizika koje IED i ostala postrojenja mogu imati na zdravlje ljudi i onečišćenje okoliša te jasno definiranje svih relevantnih indikatora i parametara kao i korištenje računalnog programa kojim se provodi sustavna procjena rizika postrojenja i prema tome izrađuje godišnji program i plan rada IZO obveza je koju IZO mora ispuniti prema članku 23. Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprječavanje i kontrola onečišćenja) (preinačena) (tekst značajan za EGP) (SL L 334, 17.12.2010.), preneseno u pravni poredak Republike Hrvatske Zakonom o zaštiti okoliša. Kao rezultat rada na projektu očekuje se kreiranje baze podataka s kriterijima rizika, indikatorima te mjerljivim parametrima za stvaranje ocjenjivačkih stranica za nadzor ne samo IED postrojenja već svih nadzora koje provode tzv. okolišne inspekcije (IZO, vodopravna inspekcija, inspekcija zaštite prirode, poljoprivredna inspekcija i dr.) kako bi se svaki inspekcijski nadzor provodio sustavom prioritizacije, a na temelju rizika u okoliš.

Inspektori zaštite okoliša su u 2015. godini sudjelovali i dalje u radu **Višekorisničkog projekta ECRAN**, u radnoj grupi ECENA koja ima tzv Cross – cutting ulogu, i to kao **TAIEX** (Technical Assistance and Information Exchange) stručnjaci prenoseći i razmjenjujući svoja znanja i praktično iskustvo sa zemljama regije (Albanija, Crna Gora, Bosna i Hercegovina, Srbija, Makedonija, Turska, Kosovo) u području zaštite okoliša, time potvrđujući vodeću ulogu koja se od Hrvatske očekuje u regiji. Jačanje kapaciteta se provodilo sudjelovanjem na Godišnjoj skupštini Upravljačkog vijeća, zajedničkim inspekcijskim treninzima i radom na terenu vezano za IPPC/IED i SEVESO postrojenja (Kolašin, Tirana, Sarajevo), predstavljanjem IRAM metode u planiranju nadzora (Zagreb), usklađenost s REACH i CLP uredbama (Zagreb, Istanbul), sustav trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova (Vilnius), prekogranični promet i odlaganje otpada (Tirana, Podgorica).

IZO je nastavila s aktivnim radom u **EU programu Carina 2020** u *EU-Kina projektu za otpad (PGW)*, sudjelujući na radnim sastancima u Bruxellesu, Belgija i Guangzhou, Kina. Radna grupa ovog projekta formirana je na razini EU, a sastavljena je od predstavnika carine i nadležnih tijela za promet otpadom iz 7 zemalja članica EU (Belgije, Hrvatske, Danske, Finske, Francuske, Italije i Nizozemske). Cilj ovog projekta je priprema aktivnosti i preporuka u okviru novog područja suradnje nadležnih tijela za promet otpadom Kine i EU i zajednička

priprema načina i terminskog plana provedbe vježbi, razvijanja najboljih praksi, prijedlog mjera u slučaju povrata otpada, unaprjeđenje načina izvješćivanja i razmjene informacija a sve kako bi se smanjile količine ilegalnog izvoza otpada s područja EU u Kinu.

U 2015. godini održan je u Pragu godišnji Sastanak **Tehničke radne skupine 2 (TWG 2)** za inspektore koji nadziru postrojenja u kojima može doći do velikih industrijskih nesreća u kojima sudjeluju opasne tvari (SEVESO postrojenja) na kojem je predstavnik imala i hrvatska inspekcija zaštite okoliša. Tijekom sastanka razmjenjivana su iskustva o zajedničkim kriterijima u nadzoru SEVESO postrojenja (CIC „Common Inspection Criteria“) u zemljama članicama EU i raspravljalo se o prilagodbi nadzora zahtjevima Direktive 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o kontroli opasnosti od velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/82/EZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 197, 24. 7. 2012.), preneseno u pravni poredak Republike Hrvatske Zakonom o zaštiti okoliša, pa su glavne teme bile: planiranje inspekcijskih nadzora, nadzor upravljanja promjenama, nadzor podzemnih skladišta plina i nadzor u području upravljanja ljudskim resursima i organizacijom poslovanja. Također, kao nastavak međunarodne aktivnosti TWG 2 održana je u Den Haagu međunarodna radionica **MJV (Mutual Joint Visit) programa** „Kultura sigurnosti, vođenje, pokazatelji sigurnosti i primjena“ u sklopu aktivnosti o jačanju administrativnih kapaciteta inspekcije zaštite okoliša i usklađivanju inspekcijske prakse u zemljama članicama EU za nadzore visokorizičnih postrojenja u kojima može doći do velikih industrijskih nesreća u kojima sudjeluju opasne tvari.

IZO je kao član **INTERPOL-ove Radne grupe za suzbijanje djela protiv okoliša**, sudjelovala na završnom predstavljanju rezultata EU projekta “Suzbijanje ilegalnog trgovanja električnim i elektroničkim otpadom (CWIT)” financiranog kroz EU projekt iz Sedmog okvirnog programa (EU FP7/2007-2013). Cilj projekta je bio načiniti preporuke grupirane u četiri klastera:

- unaprjeđenje klasifikacije otpada,
- izrađivanje i održavanje usuglašenih smjernica za provođenje nadzora,
- uvođenje sustava izvještavanja svih sudionika,
- unaprjeđenje i usklađivanje sustava kažnjavanja prekršitelja.

Preporuke su upućene Europskoj komisiji, a namijenjene su tijelima zaduženim za kontrolu provedbe i carinskim tijelima s ciljem suzbijanja ilegalnog trgovanja električnog i elektroničkog otpada.

4.4. Pokazatelji provedbe plana i programa

4.4.1. Pokazatelji o postupanju IZO

IZO u kontinuitetu provodi i razvija koordinirajuću ulogu u sektoru okoliša, uspostavljajući suradnju s ostalim nadležnim inspekcijama i drugim državnim tijelima u provedbi planiranih nadzora, kao i pri izvanrednim događajima, te razmjeni podataka u cilju brže uspostave informacijskog sustava zaštite okoliša.

Prema planu rada za 2015. godinu i temeljem Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi nadležnih u području okoliša tijekom 2015. godine IZO je obavila koordinirane inspekcijske

nadzore 62 operatera koji podliježu obvezi primjene objedinjenih uvjeta zaštite okoliša, okolišne dozvole i mjera zaštite okoliša određenih u aktu o procjeni utjecaja na okoliš ili primjene propisa kojim se uređuje sprječavanje velikih nesreća koje uključuju opasne tvari.

Od ostalih tematskih nadzora obavljani su nadzori:

- ovlaštenika za gospodarenje opasnim otpadom te posebnim kategorijama otpada, 340 nadzora kod 231 operatera na 261 lokaciji,
- prekograničnog prometa otpadom na 13 cestovnih prijelaza, 1 luci, 1 željezničkom prometu, 2 carinarnice i kod 39 pravnih osoba; provedeno je 106 nadzora pri čemu je pregledano 280 vozila
- odlagališta otpada, sveukupno 331 nadzor na 291 odlagalištu,
- svih gradova kao JLS, a vezano za izradu i provođenje plana gospodarenja otpadom te izvršenje obveza iz Zakona o održivom gospodarenju otpadom u (odvojeno prikupljanje problematičnog otpada, papira, metala, plastike i dr.)
- subjekata koji koriste tvari koje oštećuju ozonski sloj, nadzor 50 subjekta za koje su postojale indicije da koriste halone u nekritične namjene
- vojnih vježbališta MORH-a.

Kao i svih prethodnih godina obavljani su kontrolni nadzori, nadzori po prijavama građana i nadzori povodom izvanrednih događaja. Na temelju statističkih pokazatelja u izvještajnom razdoblju, inspektori zaštite okoliša su u području primjene propisa kojima se uređuje zaštita okoliša, zaštita zraka i gospodarenje otpadom na temelju godišnjeg plana rada obavili ukupno **5.118 nadzora**.

Od ukupnog broja obavljenih pregleda, 74 pregleda obavljeno je zbog iznenadnog događaja, dok je u 931 slučaju obavljen ponovljeni nadzor odnosno 698 kontrola izvršenja rješenja.

Zbog utvrđenih povreda propisa izdano je **587 inspekcijskih rješenja**, od kojih 374 zbog povrede odredbi Zakona o održivom gospodarenju otpadom, 166 zbog povrede Zakona o zaštiti zraka, a preostalih 47 rješenja zbog povrede Zakona o zaštiti okoliša.

U provedenim kontrolnim nadzorima utvrđeno je da su nadzirane osobe u 539 rješenja izvršile naređene mjere u propisanim rokovima, dok su 2 rješenja izvršena nakon izrečene novčane kazne.

Zbog neizvršenja inspekcijskih mjera naređenih u upravnim postupcima pokrenutim u prethodnim godinama kao i tijekom 2015. godine, a koja su kontrolirana u predmetnom izvještajnom razdoblju, izrečeno je **16 novčanih kazni** u ukupnom iznosu **400.000 kn**. Od tog je iznosa u 2015. godini naplaćeno **165.000 kn**.

Najčešće naređene inspekcijske mjere su izrada, vođenje i dostava propisane dokumentacije, uklanjanje otpada, zabrana gospodarenja otpadom i mjerenje emisija onečišćujućih tvari u zrak.

Usporedba pokazatelja o postupanju IZO u 2014. i 2015. godini prikazana je u Tablici 5.

Tablica 5. *Usporedba pokazatelja o postupanju IZO u 2014. i 2015. godini*

	2014	2015
Broj nadziranih pravnih osoba	2.634	2.818
Broj nadziranih fizičkih osoba	658	475
Broj prvih pregleda	3.422	3.337
Broj kontrolnih pregleda	749	1.781
Broj pregleda pravnih osoba	4.180	4.404
Broj pregleda fizičkih osoba	894	714
Broj zaprimljenih prijava/predstavki	1.230	1.296
Broj prvih pregleda povodom prijave	937	923
Ukupan broj pregleda	5.074	5.118
Broj podnesenih optužnih prijedloga	405	426
Broj donijetih rješenja	619	587
NOVČANE KAZNE IZREČENE PO INSPEKCIJSKIM RJEŠENJIMA		
Broj rješenja o novčanim kaznama	6	16
Broj rješenja – Zakon o održivom gospodarenju otpadom	5	14
Broj rješenja – Zakon o zaštiti zraka	1	2
Iznos novčanih kazni u kn	160.000,00	400.000
Iznos novčanih kazni – Zakon o održivom gospodarenju otpadom	130.000,00	365.000
Iznos novčanih kazni – Zakon o zaštiti zraka	30.000,00	35.000
NOVČANE KAZNE IZREČENE PRESUDAMA PREKRŠAJNIH SUDOVA		
Broj novčanih kazni	206	295
Iznos novčanih kazni (kn)	1.818.030	3.195.600

Izvor podataka: godišnja izvješća inspektora zaštite okoliša

Obzirom na utvrđene povrede propisa i počinjene prekršaje u 2015. godini, IZO je podnijela 426 optužnih prijedloga. Od toga je 414 prijedloga podneseno zbog povreda odredbi Zakona o održivom gospodarenju otpadom, 8 zbog povreda odredbi Zakona o zaštiti okoliša i 4 zbog povreda odredbi Zakona o zaštiti zraka.

Od ukupno podnijetih optužnih prijedloga zbog kršenja odredbi Zakona o održivom gospodarenju otpadom njih 349 podnijeto je na temelju činjenica utvrđenih i dostavljenih od strane djelatnika MUP-a.

Tijekom 2015. godine ukupno su zaprimljene 452 presude odnosno rješenja prekršajnih sudova, te 18 rješenja Visokog prekršajnog suda. Razmatrajući rješenja prekršajnih sudova vidljivo je da su u 65% slučajeva nadzirane osobe proglašene krivima uz izricanje novčane kazne, 15% prijava je odbačeno, 7 % postupaka je obustavljeno (4 % zbog zastare), a u 9% slučajeva su nadzirane osobe oslobođene od optužbe. Ukupan iznos izrečenih kazni u zaprimljenim presudama ili prekršajnim nalogima prekršajnih sudova zaprimljenih tijekom 2015. godine pokrenutih po optužnim prijedlozima MZOIP iznosi 3.195.600,00 kn.

4.4.2. Ocjena rezultata inspekcijskih nadzora

U odnosu na tri osnovne zadaće IZO – nadzor primjene propisa, sankcioniranje u slučaju povrede propisa i informiranje javnosti o istome, učinkovitost provedbe planiranih inspekcijskih aktivnosti za 2015. godinu, iskazana kao statistički pokazatelj u odnosu na dinamiku provedbe plana rada i određene prioritete, može se ocijeniti zadovoljavajućom.

Koordinirani inspekcijski nadzori te nadzori tematskih cjelina – ovlaštenika za gospodarenje otpadom, prekograničnog prometa otpada, nadzori odlagališta otpada, nadzor gradova vezano za plan gospodarenja otpadom i razvrstavanje otpada, postupanja s tvarima koje oštećuju ozonski sloj, provedeni su u potpunosti i u planiranim rokovima.

Nije realiziran tematski nadzor gradova, općina i komunalnih društava vezano za primjenu Uredbe o komunalnom otpadu, a obzirom da uredba nije donesena.

Načinom organiziranja pripreme nadzora i izradom odgovarajućih smjernica za rad koje se dostavljaju svakom inspektor standardiziran je inspekcijski postupak, čime je omogućena visoka učinkovitost provedbe nadzora u prvoj fazi i bez pregleda na lokaciji, budući da subjekti nadzora i dostavom pisanih podataka inspekciji mogu dokazati stanje usklađenosti svog rada s propisima o zaštiti okoliša, osobito u dijelu izrade i dostave propisanih izvješća i podataka.

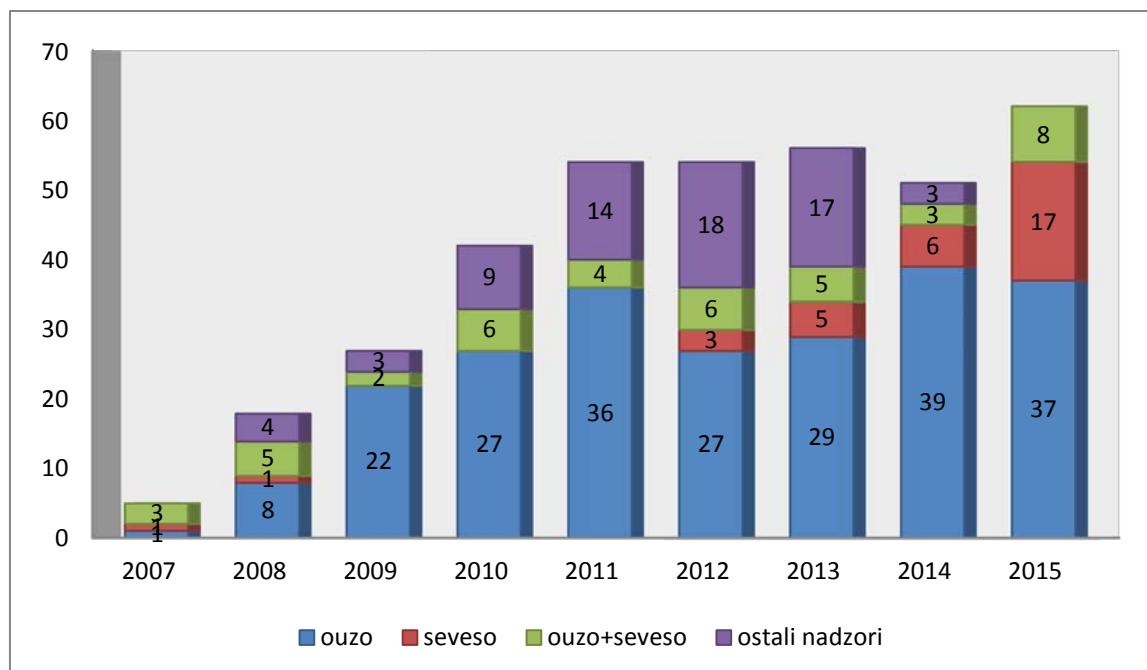
5. ZAJEDNIČKO IZVJEŠĆE O PROVEDENIM KOORDINIRANIM INSPEKCIJSKIM NADZORIMA U OKVIRU MEĐUSOBNE SURADNJE S DRUGIM INSPEKCIJAMA U PODRUČJU OKOLIŠA

Inspekcijski nadzor složenih postrojenja u kojima se odvijaju aktivnosti iz Priloga I Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprječavanje i kontrola onečišćenja) (preinačena) (tekst značajan za EGP) (SL L 334, 17.12.2010.), preneseno u pravni poredak Republike Hrvatske Zakonom o zaštiti okoliša, i u 2015. godini provodio se u suradnji i koordinaciji s ostalim inspekcijama nadležnim za određene sastavnice okoliša, a sve prema Sporazumu o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša iz 2007. odnosno 2008. godine koji se i dalje vrlo uspješno provodi.

Osim postrojenja koji su obveznici ishoda dozvole koordiniranim nadzorima kontroliraju se i rizična postrojenja (tzv. Seveso postrojenja) koja na lokaciji postupaju s opasnim tvarima prema Direktivi 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o kontroli opasnosti od velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/82/EZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 197, 24. 7. 2012.), preneseno u pravni poredak Republike Hrvatske Zakonom o zaštiti okoliša.

Podaci o planiranom broju nadziranih operatera obveznika ishoda objedinjenih uvjeta zaštite okoliša (OUZO) odnosno okolišne dozvole, Seveso postrojenja i postrojenja koja su ujedno i obveznici OUZO kao i Seveso obveznici prikazani su po godinama na Grafu 2.

Graf 2: Broj planiranih koordiniranih nadzora 2007 – 2015

Izvor: izvješća inspektora

Predmet koordiniranih nadzora u 2015. godini bili su operateri iz područja energetike, kemijske industrije, rafinerije nafte, prerade mineralnih sirovina, prehrambene industrije, postrojenja za proizvodnju ambalaže, proizvodnju i preradu metala, proizvodnju tehničkih plinova, proizvodnju biogoriva, brodogradilišta, farme za uzgoj svinja i postrojenja za gospodarenje opasnim otpadom.

Prema godišnjem planu rada IZO za 2015. godinu planiran je i realiziran koordinirani nadzor 62 operatera od kojih 37 obveznika OUZO/okolišne dozvole, 17 Seveso postrojenja i 8 operatera koji su obveznici okolišne dozvole i Seveso obveznici.

U koordiniranim inspekcijskim nadzorima osim inspektora zaštite okoliša sudjelovali su vodopravni inspektori (VOD), inspektori zaštite od požara (ZP), sanitarni inspektori (SAN); poljoprivredni inspektori (PLJ), stočarski inspektori (STO), elektroenergetski inspektori (EL); inspektori opreme pod tlakom (OPT); inspektori rada (ZNR); veterinarski inspektori (VET) i inspektori Državne uprave za zaštitu i spašavanje (DUZS).

Sukladno Uredbi o sprečavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari (NN, br. 44/14), a koja regulira obveze tzv. Seveso postrojenja, proveden je nadzor 23 postrojenja višeg razreda za koje je određeno Uredbom provođenje koordiniranog nadzora svake godine. Nadzorom ovih postrojenja koji na lokaciji skladište i/ili proizvode opasne tvari u velikim količinama utvrđeno je da su izradili Izvješća o sigurnosti te da provode sve potrebne preventivne mjere kao i politiku sprečavanja velikih nesreća kako ne bi došlo do neželjenog akcidenta i nesagledivih posljedica po okoliš i zdravlje ljudi. Neki od operatera zbog utvrđenih nedostataka u prethodnim Izvješćima o sigurnosti te stupanjem na snagu novih propisa bili su u obvezi pristupiti reviziji Izvješća o sigurnosti i ti postupci su u tijeku. Za napomenuti je da

inspekcija DUZS nije sudjelovala u provođenju nadzora u planom dogovorenom tjednu nadzora, već su isti obavljani prema vlastitom planu.

Podaci o operaterima nadziranim u 2015. godini kao i pregled utvrđenja pojedinih inspekcija dani su u tablici 6.

Tablica 6: Pregled utvrđenja inspekcija po nadziranim operaterima u 2015.godini

Br.	Naziv i lokacija nadziranog subjekta	izo	vod	zp	san	polj	el	opt	znr	vet	rud	sto	duzs
1.	JANAF d.d. Terminal Sisak				✓				✓				*
2.	ZAGREBAČKA PIVOVARA d.o.o.			*					✓				
3.	DUKAT d.d. Zagreb	✓								✓			
4.	KIM MLJEKARA KARLOVAC d.o.o.	✓	✓	✓	✓		✓			✓			
5.	VIŠEVICA KOMP d.o.o. pogon Mahično	✗	*	*	*		*	*					*
6.	INTERCAL d.o.o. Sirač		*					✓					
7.	INA d.d., RAFINERIJA NAFTE, Rijeka			✓					✓				
8.	INA d.d. PJ UNP terminal, Zagreb	✓			*				*				*
9.	BRODOMERKUR d.d., Skladište 'Sičane'	✓											
10.	BRODOGRAĐEVNA INDUSTRIJA SPLIT d.d.	✓	*	✗	✓								
11.	INA Industrija nafte d.d., PJ UNP Terminal, Skladište Metković												
12.	Messer Croatia Plin d.o.o., Kutina	✓		✓	✓								
13.	DUROPACK BELIŠĆE d.d., Belišće	*											

14.	PIK Vrbovec-Mesna industrija d.d., Vrbovec		✓							✓			
15.	JANAF d.d. Terminal Žitnjak, Zagreb			✓				✓	✓				*
16.	ORIOLIK d.d., Oriovac	✓		✓			✓		✓				
17.	Cemex Hrvatska d.d. sv. Juraj							✓	✓				
18.	INA rafinerija SISAK d.d. Sisak	✓											✓
19.	INA d.d. PJ terminal Solin, Lokacija Sv. Kajo i Vranjičko Blato	✓	✓	✗									*
20.	Messer Croatia Plin d.o.o., Pogon Dugi Rat	✓	✓						✓				
21.	VITREX d.o.o., Virovitica	✓			✓								
22.	Brodogradilište Viktor Lenac, Kostrena	✓		✓									
23.	HEP-Proizvodnja d.o.o., Pogon Osijek	✓			✓								*
24.	LTH METALNI LIJEV d.o.o., Benkovac	✓	✓		✓								
25.	BIOTRON d.o.o. pogon Ozalj	✓		*	*		*						*
26.	Calucem d.o.o. Pula	✓	*										
27.	HEP-PROIZVODNJA d.o.o., Plomin 1&2	✓		✓									
28.	PAN tvornica papira Zagreb, Zagreb	✓			✓		*	✓					
29.	BI 3. Maj d.d. Rijeka			✓									

30.	MESSER CROATIA PLIN d.o.o., brodogradilište Viktor Lenac i 3. Maj								☑				
31.	TIFON d.d. Zabok	*			☑								
32.	NAŠICECEMENT d.d., Našice												
33.	INA Industrija nafte d.d., PJ UNP Terminal, Slavonski Brod												
34.	INA Industrija nafte d.d. - Pogon Etan Ivanić							☑					
35.	GIRK Kalun d.d. Drniš			*									
36.	GALA d.o.o., Bjelovar	☑					☑		☑				
37.	BAKROTISAK d.d., Garešnica	☑	*					*					
38.	ULJANIK BRODOGRADILIŠTE d.d., Pula	☑	☑	☑									
39.	TONDACH HRVATSKA d.d., PJ ĐAKOVO	*			*			*					
40.	HEP-PROIZVODNJA d.o.o., Pogon TE Sisak												☑
41.	Muraplast d.o.o., Kotoriba	☑											
42.	VETROPACK Straža d.d., Hum na Sutli	☑			☑								
43.	INDUSTRIJA MESA KOKA d.d., Varaždin			☑			*						
44.	HEP-PROIZVODNJA d.o.o., TE-TO Rijeka							☑					
45.	CRODUX PLIN d.o.o., Zabok Terminal UNP												

46.	ADRIACINK d.d., Split cinčaonica, ljevaonica	✓			✓							
47.	Holcim (Hrvatska) d.o.o., Koromačno		✓					✓				*
48.	ABS Sisak d.o.o., Sisak	✓	*	*	*							
49.	C.I.A.K. d.o.o., Zabok skladište opasnog otpada Zabok	✓		✓			*					*
50.	JANAF d.d. – Terminal Omišalj		✓	✓								*
51.	OMIAL NOVI d.o.o., Omiš	✓										
52.	HEP-PROIZVODNJA d.o.o., EL-TO Zagreb											
53.	DUKAT d.d., Tvornica SIRELA Bjelovar	✓			*		✓		*			
54.	DINA Petrokemija d.d. - terminali i servisi Omišalj	✗	✓	*			✓	*				✗
55.	TUP d.d., Dubrovnik			*	✓							
56.	Tvornica oplemenjenih folija d.d. Drniš											
57.	PETROKEMIJA d.d., Kutina				✓			✓				*
58.	Prehrambena industrija Vindija d.d., Varaždin								✓			
59.	CEMEX Hrvatska d.d., Sv. Kajo											
60.	JANAF d.d. – Terminal Virje	✓										
61.	HEP-PROIZVODNJA d.o.o., TE-TO Zagreb	✓		✓								

62.	Butan plin d.o.o. Novigrad postrojenje Zaprešić				☑		☑		☑				*
-----	---	--	--	--	---	--	---	--	---	--	--	--	---

Izvor: izvješća inspektora

Legenda:

	Nadzorima nisu utvrđene povrede propisa
*	Nadzorima su utvrđene povrede propisa (izdano rješenje i /ili zapisnički naređene mjere), <u>ali kontrolni nadzor nije obavljen ili je stranka u ostavljenom roku</u>
☑	Nadzorima su utvrđene povrede propisa (rješenje i /ili zapisnički naređene mjere), <u>ali su nepravilnosti otklonjene</u> – utvrđeno u kontrolnom nadzoru
☒	Nadzorima su utvrđene povrede propisa, <u>ali nepravilnosti nisu otklonjene</u> – utvrđeno u kontrolnom nadzoru
	Koordinirani nadzor je proveden, ali nije dostavljen izvještaj
	Planirani koordinirani nadzor nije proveden
	Nije predviđeno sudjelovanje suradne inspekcije

Kao što je vidljivo iz tablice 6, u provedenim koordiniranim nadzorima tijekom 2015. godine samo kod 7 operatera nisu utvrđene povrede propisa.

Inspektori su temeljem utvrđenih nepravilnosti donosili rješenja odnosno mjere na zapisnik, svatko iz svoje nadležnosti. Također su podnijeli ukupno 14 optužnih prijedloga odnosno prekršajnih naloga, a od strane sanitarne inspekcije naplaćene su i 4 mandatne kazne.

Detaljniji prikaz poduzetih mjera po pojedinim inspekcijama dan je u nastavku:

1. IZO je utvrdila povrede propisa kod 35 operatera te donijela 12 rješenja i dala 38 mjera na zapisnik. Kontrolnim nadzorima utvrđeno je da su svi otklonili utvrđene nepravilnosti za koje su izdana rješenja, osim 3 operatera koji su još u ostavljenim rokovima odnosno nije obavljen kontrolni nadzor. Od mjera na zapisnik u zadanom roku nisu izvršene 4 mjere. Povrede propisa koje je utvrdila IZO uglavnom se odnose na nepropisno vođenje dokumentacije o nastanku i tijeku otpada, nepravilnosti u postupanju s otpadom, na obvezu ishođenja potvrde MZOIP o upisu nusproizvoda u Očevidnik nusproizvoda, umjeravanje i provjeru uređaja za kontinuirano praćenje emisija onečišćujućih tvari u zrak, zatim netočnu prijavu podataka u Registar onečišćenja okoliša, izradu Politike sprječavanja velikih nesreća te pripadajući sustav upravljanja sigurnošću u skladu s načelima i zahtjevima iz Priloga IV. Uredbe o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari.

Općinskom državnom odvjetništvu podnijeta je jedna kaznena prijava zbog kaznenog djela iz članka 197. stavka 1. Kaznenog zakona (NN, br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15) jer operater protivno propisima rukuje postrojenjem u kojem se odvijaju opasni postupci i u kojemu su uskladištene ili se koriste opasne tvari i pripravci koji mogu izvan

postrojenja trajnije i u znatnoj mjeri ugroziti kakvoću zraka, tla, podzemlja i mora i u znatnoj mjeri i na širem području ugroziti životinje, bilje i ugroziti život i zdravlje ljudi.

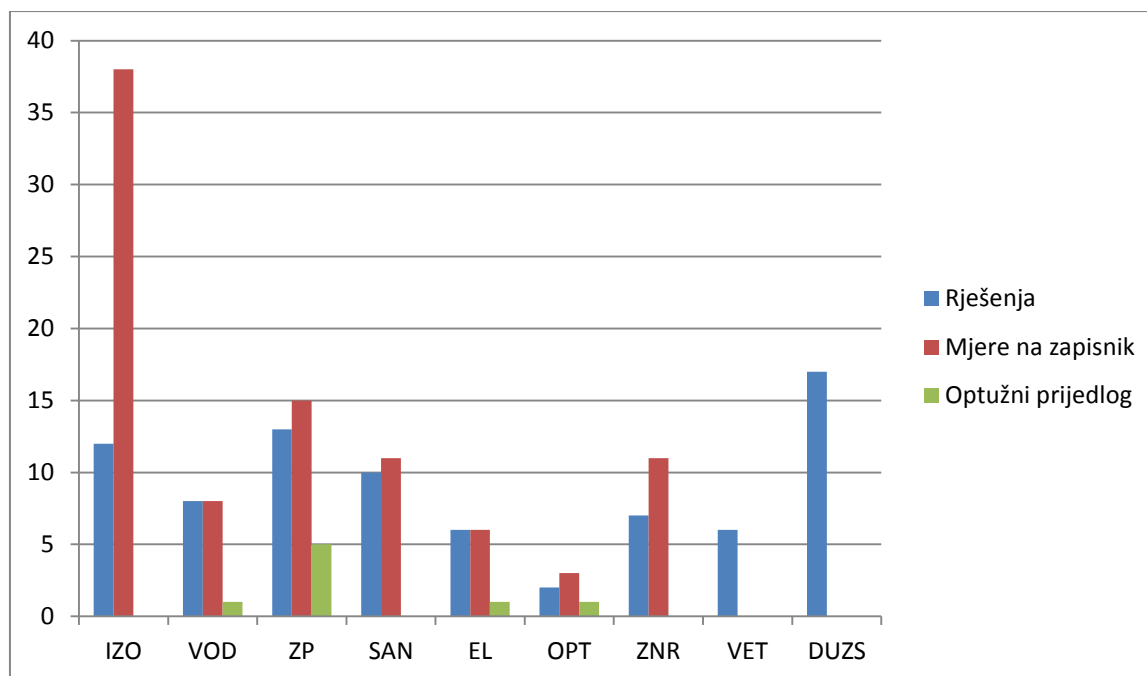
2. Vodopravna inspekcija utvrdila je povrede propisa kod 15 operatera te je zbog utvrđenih nepravilnosti donijela 8 rješenja s 8 naređenih mjera i 8 mjera na zapisnik. Kod 6 operatera kontrolni nadzor nije obavljen, a ostali su postupili po rješenju. Nadzorom vodopravne inspekcije utvrđene nepravilnosti odnosile su se na sanaciju kanalizacijskog sustava radi postizanja ciljeva zaštite voda i vodnog okolišta temeljem Obvezujućeg vodopravnog mišljenja, neusklađenost predloženih internih Pravilnika o radu i održavanju uređaja i postrojenja za predobradu otpadnih voda i tvorničkog kanalizacijskog sustava, izradu programa sanacije neispravnih dionica cjevovoda i revizionih okana, uklanjanje zauljene i druge nečistoće iz separatora i dr.
3. Inspekcija zaštite od požara utvrdila je povrede propisa kod 22 operatera, te je donijela 13 rješenja, 2 operatera nisu postupila po rješenju, dok kod 7 nisu obavljeni kontrolni nadzori. Ova inspekcija utvrdila je nepravilnosti vezano uz ishodenje pozitivnog nalaza o stanju protueksplozijske zaštite za vrelovodne kotlovnice, ishodenje pozitivnih nalaza za sustav uzemljenja, gromobransku instalaciju i za sustav za zaštitu transformatora raspršenom vodom, zatim ishodenje dokumentacije i potrebnih uvjerenja za sustave za gašenje požara pjenom kao i ostale sustave, neispravnost stabilnih sustava za dojavu i gašenje požara, nedovoljno označavanje evakuacijskih putova, kao i neispravnost vatrogasnih aparata te nepravilnosti koje se odnose na korištenje pojedinih skladišnih prostora koji nisu izvedeni za namjenu za koju se koriste te druge nepravilnosti čije je uklanjanje potrebno u cilju prevencije nastanka požara na lokaciji nadziranih operatera.
4. Sanitarna inspekcija iz područja svoje nadležnosti utvrdila je povrede propisa kod 20 operatera te je kod 10 operatera donijela rješenja, a kontrolnim nadzorom utvrđeno je da je 4 operatera postupilo po rješenju dok kod preostalih 6 nisu obavljeni kontrolni nadzori. Nadzorom sanitarne inspekcije utvrđeno je neispunjavanje uvjeta za korištenje opasnih kemikalija, osiguranje pisane upute o postupanju u slučaju nesreće pri radu s kemikalijama, mjerama zaštite te upute o načinu pružanja prve pomoći u slučaju nesreće na mjestima skladištenja amonijaka i sumpornog dioksida, ne postavljanje piktograma opasnosti i natpisa s imenom kemikalija koja se skladište kao i postavljanje telefonskih brojeva odgovornih osoba i službi za slučaj nesreće. Zatim utvrđene su nepravilnosti prema Zakonu o zaštiti od buke kao i druge nepravilnosti, ali koje nisu direktno povezane sa zaštitom okoliša (nepravilnosti vezane uz provođenje obveznih mjera preventivne deratizacije i dezinsekcije u proizvodnom pogonu).
5. Elektroenergetska inspekcija iz područja svoje nadležnosti utvrdila je povrede propisa kod 11 operatera te je donijela 6 rješenja i 6 mjera na zapisnik. Kod 4 operatera nisu obavljeni kontrolni nadzori, a ostali su postupili po naređenim mjerama. Najčešće utvrđene nepravilnosti odnosile su se na neizvršavanje obveze obavljanja tehničkog pregleda uređaja i instalacija u EX izvedbi, na neodržavanje trafostanica i sl.
6. Inspekcija opreme pod tlakom utvrdila je povrede propisa kod 6 operatera. Najčešće utvrđene nepravilnosti odnosile su se dostavu dokumentacije o obavljenim pregledima i ispitivanjima opreme pod tlakom u zadanim rokovima.
7. Inspekcija rada utvrdila je povrede propisa kod 16 operatera te je donijela 7 rješenja i 11 mjera na zapisnik. Utvrđene nepravilnosti odnosile su se na provođenje obveze ispitivanja radnog okoliša u pogledu, prostora, opreme, zaposlenika i zaštite na radu za obavljanje djelatnosti prometa na veliko opasnim kemikalijama, osnivanje odbora zaštite na radu i

ispitivanje radnog okoliša na čimbenike kemijskih štetnosti sukladno Procjeni rizika poslodavca i dr.

8. Veterinarska inspekcija utvrdila je povrede propisa kod 6 operatera te je donijela 6 rješenja, a utvrđene nepravilnosti nisu iz područja zaštite okoliša te se odnose na saniranje stropnih površina zbog otpadanja čestica i moguće kontaminacije prostora, saniranje korozija, osiguranje validacije testiranja na aflatoksine primjenom referentne metode uklanjanja strukturalnih nesukladnosti i opreme kao i druge nepravilnosti koje nisu izravno povezane s zaštitom okoliša.
9. Inspekcija zaštite i spašavanja utvrdila je povrede propisa kod 15 operatera te je donijela isto toliko rješenja sa 17 mjera. Utvrđene nepravilnosti odnose se na neodržavanje sustava uzbunjivanja građana u svojoj okolini, ne usklađenje Unutarnjeg plana operatera, ne uspostavljanje daljinskog upravljanja i nadzora nad sirenama putem centralnog uređaja za upravljanje sirenama te daljinsko upravljanje iz nadležnog županijskog centra 112 kao i osposobljavanje djelatnika za rukovanje sustavom za uzbunjivanje.

Grafički prikaz broja rješenja i mjera na zapisnik te podnijetih optužnih prijedloga po pojedinim inspekcijama prikazan je na grafu 3.

Graf 3: *Broj rješenja, mjera na zapisnik i podnijetih optužnih prijedloga u koordiniranim nadzorima u 2015. godini*

Izvor: izvješća inspektora

Za svako nadzirano postrojenje/operatera izrađeno je detaljno izvješće koje sadrži opće informacije o postrojenju, informacije o aktivnosti temeljem koje je postrojenje obveznik objedinjenih uvjeta zaštite okoliša odnosno okolišne dozvole i status rizičnih postrojenja u odnosu na obvezu odnosno max. kapacitet i skladištenja opasnih tvari na lokaciji, ulazne sirovine, energente, emisije u zrak i vode, postupanje s proizvodnim otpadom te rizike uslijed korištenja i skladištenja opasnih tvari. Izvješće sadrži i podatke o postupanju inspekcijskih

službi vezano za pokretanje upravnih postupaka, podnošenje optužnih prijedloga te kontrolu izvršenja rješenja i obveza/mjera danih na zapisnik.

Sukladno zakonskoj obvezi propisanoj Zakonom o zaštiti okoliša, javnost je na web stranici MZOIP kvartalno obavještavana o nadziranim postrojenjima i rezultatima provedbe koordiniranih inspekcijskih nadzora.

6. OCJENA PRIMJENE PROPISA O ZAŠTITI OKOLIŠA

6.1. Zakon o zaštiti okoliša

Kontrolom primjene odredbi Zakona o zaštiti okoliša, IZO je u 2015. godini utvrdila nepravilnosti u radu nadziranih osoba koje su se odnosile na neprovođenje mjera zaštite okoliša i praćenja stanja okoliša određenih u aktima o procjeni utjecaja zahvata na okoliš, te nepravovremeno dostavljanje izvješća i/ili podataka nadležnim tijelima.

Zbog utvrđenih nepravilnosti pokrenuti su upravni postupci te je temeljem odredbi Zakona donijeto ukupno 47 rješenja sa 58 naređenih mjera i to 46 rješenja sa 57 naređenih mjera za pravne osobe i 1 rješenje fizičkoj osobi.

Tijekom 2015. godine IZO je temeljem Zakona o zaštiti okoliša naredila provođenje hitnih mjera radi sprječavanja daljnjeg onečišćenja i uklanjanja posljedica onečišćenja u 15 slučajeva. Razlozi za donošenje hitnih mjera u najvećem broju slučajeva bili su izvanredni događaji prouzročeni ljudskim faktorom i mehaničkim oštećenjima, a izvršenici su proveli naređene mjere.

6.2. Zakon o zaštiti zraka

U cilju zaštite zraka kao jedne od sastavnica okoliša i poboljšanja njegove kvalitete na određenom području, nadzor IZO vezano na primjenu odredbi Zakona o zaštiti zraka i provedbenih propisa odnosio se osobito na kontrolu stacionarnih izvora onečišćujućih tvari u zrak odnosno da li su ti izvori izgrađeni ili proizvedeni, opremljeni i održavani na način da u zrak ne ispuštaju, odnosno ne unose onečišćujuće tvari iznad propisanih dopuštenih vrijednosti, a što se u najvećoj mjeri dokazivalo podacima o mjerenju emisija onečišćujućih tvari u zrak provedenim od strane ovlaštenih pravnih osoba.

Zbog utvrđenih nepravilnosti pokrenuti su upravni postupci te je temeljem odredbi Zakona o zaštiti zraka donijeto ukupno 166 rješenja sa 202 naređene mjere i to 156 rješenja s 189 naređenih mjera za pravne osobe i 10 rješenja sa 13 naređenih mjera za fizičke osobe.

Najčešće utvrđena nepravilnost u radu nadziranih osoba odnosila se na ne obavljanje mjerenja emisija onečišćujućih tvari u zrak putem ovlaštene osobe iz nepokretnih izvora, te je na temelju takvog utvrđenja vlasnicima odnosno korisnicima nepokretnih izvora naređeno u tom smislu dovođenje u zakonito stanje.

6.3. Zakon o održivom gospodarenju otpadom

Obzirom na to da gotovo svaka osoba koja obavlja neku djelatnost istovremeno stvara i otpad, provedba propisa vezano za gospodarenje otpadom predmet je gotovo svakog nadzora pa je tijekom obavljanja nadzora u 2015. godini, IZO utvrdila najviše nepravilnosti u primjeni Zakona o održivom gospodarenju otpadom i pripadajućih provedbenih propisa. Zbog utvrđenih nepravilnosti pokrenuti su upravni postupci pa je temeljem Zakona o održivom gospodarenju otpadom donijeto ukupno 374 rješenja s 417 naređenih mjera i to 327 rješenja s 368 naređene mjera za pravne osobe i 47 rješenja s 49 naređenih mjera za fizičke osobe.

Najveći broj rješenja odnosio se na dokumentaciju vezanu za gospodarenje otpadom koja nije vođena ili nije vođena na propisani način te na uklanjanje otpada. U 35 slučajeva naređena je zabrana obavljanja gospodarenja određenom vrstom otpada.

U nadzorima je uočen problem obavljanja djelatnosti gospodarenja otpadom dva i više ovlaštenika u zajedničkom prostoru odnosno skladištu, te je u cilju primjene članka 99. Zakona o održivom gospodarenju otpadom potrebna bolja suradnju svih nadležnih tijela koja su uključena u postupke izdavanja dozvola za gospodarenje otpadom kako bi se izbjegli slučajevi gdje je za jedan skladišni prostor izdano nekoliko dozvola.

6.4. Zakon o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja

Tijekom 2015. godine aktivnosti IZO nisu bile usmjerene na kontrolu provedbe Zakona o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja. Odredbe ovoga zakona su općenite pa poseban problem u primjeni predstavlja nedostatak provedbenih propisa. Slijedom navedenog, nije bilo inspekcijskih mjera temeljem ovoga zakona.

6.5. Zakon o zaštiti prirode

Tijekom 2015. godine, IZO nije bila uključena u provedbu koordiniranih nadzora u zaštićenim područjima temeljem odredbi Zakona o zaštiti prirode (NN, br. 80/13).

6.6. Zakon o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost

Kaznene odredbe ovoga zakona odnose se na naknade onečišćivača okoliša, naknade korisnika okoliša, naknade na opterećivanje okoliša otpadom i posebne naknade za okoliš na vozila na motorni pogon. Tijekom 2015. godine nije bilo inspekcijskih mjera temeljem ovoga zakona.

7. PRIJEDLOZI ZA UNAPRJEĐENJE RADA

Prijedlozi za unaprjeđenje rada IZO uglavnom se ponavljaju svake godine jer se radi o mjerama koje je potrebno provoditi kontinuirano.

Osim zastupljenosti osnovnih i nužnih kvalifikacija, kao i stručnog znanja i vještina inspektora stečenih u praksi, potrebno je kontinuirano jačanje multidisciplinarnog pristupa, ali i specijalizacija inspektora za pojedine tehnološke procese radi ispunjavanja osnovnih

preduvjeta za uspješan nadzor složenih tehnoloških postupaka, cjelina i građevina, kao i poduzimanje odgovarajućih mjera u slučaju velikih nesreća.

Osim skrbi o kadrovskoj ekipiranosti, praćenju rada i djelotvornosti inspektora potrebno je stalno stručno osposobljavanje i učinkovit prijenos znanja, iskustva i dobre prakse održavanjem tematskih radionica u koje su uključene i druge suradne inspekcije, a naročito:

- nastavak rada na unaprjeđenju sustava ispitivanja punog opsega učinaka koje na okoliš ima postrojenje koje podliježe izdavanju okolišne dozvole, kako je propisano člankom 23. Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprječavanje i kontrola onečišćenja) (preinačena) (tekst značajan za EGP) (SL L 334, 17.12.2010.), a preneseno u pravni poredak Republike Hrvatske Zakonom o zaštiti okoliša iz 2013. godine;
- kontinuirano ažuriranje obveznika inspekcijskog nadzora i daljnji razvoj i primjena metoda za određivanje prioriteta inspekcijskih nadzora na temelju kapaciteta onečišćenja i/ili rizičnosti postrojenja - obzirom na to da gotovo nema djelatnosti koja generiranjem određene količine i vrste otpada ili ispuštanjem onečišćujućih tvari u zrak ne utječe na okoliš, a radi utvrđivanja učestalosti nadzora pojedinih subjekata u odnosu na postojeće kapacitete IZO, potrebno odrediti prioritete u planiranju inspekcijskih nadzora ovisno o njihovoj djelatnosti i utjecaju na okoliš;
- unaprjeđenje koordinacije inspekcijskih službi u sektoru okoliša razradom korespondirajućih tehničkih smjernica proizašlih iz programa izobrazbe „Obuka iz područja inspekcijskih nadzora sukladno članku 23. Direktive o industrijskim emisijama (2010/75/EC)”
- daljnje jačanje institucionalne povezanosti sa drugim tijelima, posebno onima koja su usko povezana sa zaštitom okoliša (HAOP, FZOEU, gradska i županijska tijela nadležna za zaštitu okoliša) kako bi se omogućila bolja suradnja i razmjena informacija, a sve za potrebe boljeg i učinkovitijeg provođenja inspekcijskih nadzora;
- osnivanje centara izvrsnosti za kontinuiranu edukaciju inspektora zaštite okoliša metodama najboljih praksi;
- aktivan rad kroz projekte i aktivnosti mreža inspektora zaštite okoliša u čijem radu Republika Hrvatska i MZOIP sudjeluju već dugi niz godina: IMPEL, ECRAN, THEMIS, INECE, kao i kroz rad te razmjenu podataka u INTERPOLU i EUROPOLU;
- uspostava sustava prijenosa znanja i vještina predstavnika UIP stečenih u radu međunarodnih mreža i organizacija;
- unaprjeđenje sustava informiranja javnosti o djelokrugu i rezultatima rada IZO u svrhu povećanja povjerenja javnosti u inspekcijske službe, njihov rad, važnost i pouzdanost podataka o inspekcijskom nadzoru, budući da je još uvijek prisutna percepcija javnosti o poopćenoj nadležnosti IZO, kao i iz razloga što obavijesti, odnosno obrazloženja o postupanju inspekcije dostavljene podnositeljima po pojedinačnim podnescima, zbog korištenja stručne terminologije nisu uvijek u dovoljnoj mjeri razumljive, te da postoji i nedovoljna upućenost dijela građana o ulozi JLS u području okoliša;

- nadogradnja informatičkog sustava u cilju učinkovitijeg upravljanja i korištenja podataka čime bi se omogućilo: kvalitetnije i učinkovitije planiranje inspekcijskih nadzora i izvještavanje o istima odnosno dostupnost relevantnih podataka o obveznicima primjene propisa na jednom mjestu te pojedinačno praćenje učinkovitosti inspektora;
- kontinuirana standardizacija rada i pripreme uputa ili smjernica za provođenje određenih postupaka koji će povećati učinkovitost inspekcijskih procedura i omogućiti jednostavnije provođenje zakonskih odredbi ne samo inspektorima nego i operaterima;
- izrada standarda za opremu i materijalno tehnička sredstva za rad inspektora zaštite okoliša.

Također je nužno:

- potpisivanje Sporazuma o suradnji MZOIP, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva financija, Ministarstva pravosuđa i DORH-a radi ostvarivanja bolje suradnje nadležnih tijela u svrhu prepoznavanja prekršajnih i kaznenih djela protiv okoliša i prirode;
- potpisivanje Sporazuma o suradnji prilikom provođenja nadzora prekograničnog prometa pošiljki otpada između MZOIP, Carinske uprave Ministarstva financija i Ministarstva unutarnjih poslova radi potrebe jačanja suradnje između tijela državne uprave nadležnih za provođenje zakonodavstva iz područja nadzora prometa pošiljki otpada;
- ažuriranje Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša obzirom na promjene ustrojstva potpisnica sporazuma;
- ažuriranje Sporazuma o provođenju inspekcijskih nadzora sa Ministarstvom obrane obzirom na promjenu ustrojstva MZOIP i izmjene propisa.